

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

פנינים מובחרים - י"ב
מלוקטים מגליוני נועם שיח

לקראת שנת תשפ"ה

מכון אפריון לשלמו

לייקווד תשפ"ד

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה אליעזר רוזמאן הי"ו

ראש וראשון לכל דבר שבקדושה בעיר התורה לייקווד

לע"נ זקנו הגה"ח משרידי הדור הישן

הרב יוסף בנימין וויליגער זצ"ל

בן הגאון המפורסם רבי מרדכי זצ"ל

בעמח"ס "פרדס מרדכי" ושא"ס

יארצייט ה' תשרי

קהל זכרון אלעזר

נ"ש הגה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב • וע"ש נינו הנקרא על שמו הרה"ח הנעלה מוה"ר יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל
 Congregation Zichron Elazar • 16 Irene Court • Lakewood, N.J. 08701

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

לאלתר חיים ארוכים וברוכים, בספרן של צדיקים גמורים, ויזכה להמשיך בפעליו הברוכים לתורה ולתעודה, בבריות גופא ונהורא מעליא, והרבה נחת ועונג ינחתו מכל יוצ"ח בחדוה דיצה וצהלה, וכל הטוב הצפון מאתנו לא יבצר, אורח חיים, שובע שמחות, הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד.

המאחלים

הנהלת הקהלה

אצרף את בריתי מעומק הלב באהבה רבה
 שלמוה זלמן פרידמאן

הזפיע!

ספר נועם שיה מהדורת "ובלכתך בדרך" - חלק ד'

אוצר שיחות המלהיבות את הלב
משולבות בעובדות נפלאות והנהגות מגדולי ישראל

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

איגרת נדירה מאת המשפיע המפורסם
הרה"צ רבי אברהם אלימלך בירדמן שליט"א

שמחו בה' וגילו צדיקים

בנוהש"ת ט' בטבת תשע"ה

הנה התגלה עתה אור מופלא, הלא המה גליונות "נועם שיה", והם אוצר שיחות דברי תורה אמרים יקרים יוצאים מבאר מים חיים, שנאמרו לעם דרושי ה' ע"י המשפיע הגדול והמפורסם מרבנים החשובים דליקוואד הגה"ח רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד דק"ק סאנטוב, והדברים יוצאים מן הלב להשקות את בני ישראל, דברים נשגבים מתוקים מדבש המלהיבים את הלכנות ומעוררים לתורת ה' ולעבודתו, אשרי לו שזכה להאיר ולהשפיע על אח"י הצמאים לדבר ה' ואני בתוכם שכבר דליתי מנהר הגדול הזה.

על כן יפה ונאה עשו כעת אשר קיבצו את הגליונות לפונד אחד, ולהוציא ספר יפה ומפואר "נועם שיה", אשר יוצא לאור לרגל שמחת לבו בנשואי בנו החתן המופלג בחיור"ש נ"י, ובדאי יתקבל ספר נפלא זה ברוב חיבה אצל אחינו בני ישראל המבקשים את ה'.

השי"ת יהיה בעזרו ויפוצו מעיניו חוצה, לגלות ולהאיר בקרב עמך ישראל את האור כי טוב, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה, וימשיך במפעליו הברוכים בעוז ותעצומות, מחיל אל חיל ילכו, בכריות נופא ונהורא מעליא, וירוהו בחת דקדושה מכל יוצ"ח, מתוך שמחה והרחבת הדעת דקדושה, עדי נוכה לביאת משיח צדקינו בב"א.

אברהם אלימלך בירדמן

הפצה:

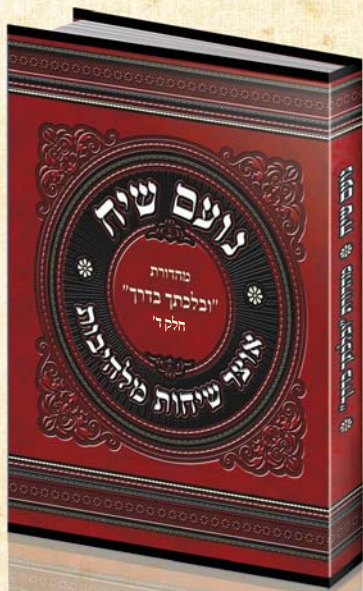

1-718-384-1324

עריכה:

9996551@gmail.com

המכתב שלא נשלח

גיסי הרה"ג רבי סנדר בלויא שליט"א ראש מתיבתא סקווירא במונטריאל, סיפר לי סיפור נפלא, וכך סיפר:

פעם הגיעה אליו ידיעה אודות אדם אחד שהוא עובר קשיים מאוד מאוד גדולים, והוא סובל צרות משונות שאין כמעט כדוגמתו. את האיש הזה לא הכיר כל כך טוב, הוא ידע מי זה אבל הוא לא היה אתו היימיש, אבל בנפשו היה הדבר - ס'איז אים געאנגעגן אין לעבן, וחשב כל הזמן "איך אני יכול לעזור לאותו יהודי".

הוא חשב לעצמו, "שאני יתקשר לאותו יהודי לחזק אותו - זה לא בא בחשבון! סתם להתקשר לאחד שכמעט ולא מכירים אותו ולחזק אותו? - אין לזה שום פשט!", עד שנצנצה במוחו מחשבה נפלאה, היות והקב"ה חנן אותו במתנה שיש לו עט סופר מהיר, ויש לו כח הכתיבה, אז הוא יתיישב לכתוב לאיש הזה מכתב חיזוק לעודדו ולחזקו. וממחשבה למעשה, הוא התיישב ועטו בידו, וכתב מכתב חיזוק נפלא ביותר.

הוא לקח את המכתב שהוא כתב, ונתן אותו למדפיס שידפיס את זה במחשב, ויסדר אותו בצורה יפה ומכובדת.

כשהמדפיס גמר להדפיס את המכתב, והוא הלך לקחת את המכתב, אז חזר וקרא את המכתב, והוא חשב לעצמו "אולי לא כדאי לשלוח את זה, הרי למעשה הוא לא מכיר אותי כמעט, ואולי הוא גם ירגיש אפילו קצת פגוע מזה, ואולי הוא ירגיש כמסכן, אולי הוא כלל אינו רוצה שאדע מהצרות שלו", ולכן החליט ששב ועל תעשה עדיף, והוא לא הולך לשלוח לו את המכתב, ואכן כן עשה, והוא לא שלח את המכתב.

כמה חדשים אחר-כ - מספר רבי סנדר, הוא השתתף בחתונה מסויימת, ועמד ליד המיזיוק, פתאום ניגש אליו אחד ושאל אותו "האם אינכם בלויא?" ענה רבי סנדר "כן", ואז אמר לו האיש הזה כשדמעות בעיניו, "אני רוצה לומר לך, שדרך הרבה מאוד, אני מקנא חלקך בגן עדן..."

רבי סנדר הסתכל עליו כאילו שהוא נפל מהירח, הוא לא מכיר את האיש הזה, ואין לו שום מושג מה הוא רוצה ממנו, "לא עשיתי לכם מעולם שום דבר" - אמר לו רבי סנדר - "אולי אתם טועים במישהו אחר". אמר לו הלה, "לא לא לא! אתה עשית לי הרבה ואתה אפילו לא יודע, הבה ואספר לך".

מספר האיש הזה: בשנה האחרונה עוברים עלי זמנים קשים ביותר, אני נמצא בתקופה מאוד קשה, ניסו הרבה דרכים לחזק אותי זה בכה וזה בכה, אבל כלום לא עזר. תקופה קצרה עבדתי בבית דפוס אחד, ותפקידי היה לעבוד על מחשב ולהדפיס מכתבים של אנשים. יום אחד הגיע מכתב מאחד בשם בלויא שצריכים להדפיס את המכתב, והתחלתי להדפיס את המכתב. תוך כדי שאני מדפיס את המכתב, הרגשתי שכל מילה מהמכתב מדבר ומכוון אלי! כל המכתב היה כאילו שכותבים את זה בשבילי, כל הנסיונות שאני מתמודד עמם היה כתוב במכתב, והיה שם דברי חיזוק נפלאים ביותר שהאירו בתוכי אור חדש של חיזוק, ונשב בקרבי תחיה של שמחה! חזרתי וקראתי את המכתב שוב ושוב עם דמעות בעינים, הרגשתי שמן השמים מדברים אלי, קיבלתי אור חדש איך להתגבר על כל הנסיונות, קיבלתי חיזוק באמונה...

וסיים האיש ואמר: הדפסתי את המכתב ולקחתי את זה הביתה, ואני קורא את זה כל הזמן, ומאז נעשיתי בריה חדשה...

וואס?? אַ רבי אַ למדן??

כבר הזכרתי (עי' "נועם שיח" כי תצא תשפ"ג, מס' 235), שבעת שלמדתי בישיבת "באר שמואל" סמוך ונראה לבית כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, הייתי נוהג לבוא תמידין כסדרן בין הסדרים או בערב לאחר סדרי הישיבה לביתנו נאוה קודש של הרבי לשאוב מבאר המים החיים הנוזלים מן הלבנון, וכמה פעמים אף זכיתי לחזור עמו על השיעורים שלמדנו בישיבה, ולפעמים הייתי חוזר ואומר לה"מגיד שיעור" בישיבה את החידושים וההערות של הרבי, והיה לו לנענך רב.

אני יכול לומר בפה מלא, שאינני זוכר כמעט מציאות כזאת שהרבי לא יקדים אותי במה שרציתי לומר לו, אם הייתי מזכיר מאמר חז"ל היה הרבי ממשין ואומר את המאמר חז"ל, כך גם בשולחן ערוך היה הרבי ממשין לומר את הלשון בשו"ע וכו'. כל דבר באשר הוא היה לו להרבי בזה ידיעה ברורה.

בשנה אחת למדתי אצל מגיד שיעור ליטאי שהזכיר בשיעור איהו "סברא" של הגאון ה"אבן האזל" זצ"ל, ואמרתי את זה להרבי. הרבי - שהיה תלמידו של ה"אבן האזל" - שמע, ואח"כ נענה ואמר שצריכים לומר את הסברא בקנייטש אחר, קצת שונה ממה שהמגיד שיעור אמר.

אח"כ חזרתי אל המגיד שיעור שלי ואמרתי לו את דברי הרבי, והמגיד שיעור נשתומם ושאל אותי בפליאה, "מי אמר לך את זה? ממי שמעת את זה?", ואמרתי לו ששמעתי את זה מהרבי מראחמיסטריווקא. המגיד שיעור השתומם, ושאל אותי בפליאה "וואס?? אַ רבי אַ למדן??"...

כידוע שהיו תלמידי חכמים ליטאים, למדנים גדולים, וביניהם גם מתנגדים, שבאו "לבחון" את הרבי לאחר ששמעו בו שהוא למדן מופלג, ואח"כ נעשו אלו החסידים של הרבי. אחד מהם אני זוכר היטב, הרה"ג ר' משה העס שליט"א, שהיה מהלמדנים הגדולים בישיבת "בית התלמוד", ואח"כ כיהן כמגיד שיעור בישיבת "בית דוד" במאנסי, והוא נכנס אצל הרבי והתחיל לדבר עמו בלימוד, ואח"כ בא עוד כמה פעמים, ונתפעל כל כך מהרבי עד שנעשה מהחסידים הגדולים של הרבי, והתחיל לבוא כמעט בקביעות לעריכת השולחן בליל ש"ק. אני זוכר אותו בשמחת תורה עומד עם הבחורים הליטאים שלו און שפרינגט ביי די הקפות...

זכורני, שבעת ביקורו של הרבי זי"ע בעיר לייקווד לפני הרבה שנים, התקיימה מסיבת "קבלת פנים" מפוארת לכבוד הרבי, והגאון הגדול רבי ירוחם אולשין שליט"א ראש ישיבת בית מדרש גבוה דלייקווד הגיע לפאר את המסיבה. הגאון ראש הישיבה התיישב ליד הרבי, ובידו החזיק תמונה גדולה במסגרת והראה את התמונה להרבי. כמובן שכל המשתתפים התחילו לחייך ונקהלו ונדחפו ליד שולחן הכבוד והשתוקקו לראות איזו תמונה מראה ראש הישיבה להרבי.

ראש הישיבה הראה את התמונה להרבי ואמר לו, שהתמונה הזאת תלייה בביתו, ובתמונה רואים את זקיניו הגאון הגדול רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בעל "אבן האזל" כשהוא אומר שיעור לבחורים, ומסביב הגאון רבי איסר זלמן יושבים הרבה בחורים. ואמר ראש הישיבה להרבי, שהיות והרבי הוא תלמידו של הגאון רבי איסר זלמן, אז הוא מבקש ממנו שיאמר לו את שמותם של הבחורים הנראים בתמונה מי הם.

הרבי התחיל לנקוב בשמותם של כל הבחורים, עד שהגיע לבחור מסויים, והרבי התבטא ואמר "איך מיין אז איך בין דאס" [אני חושב שאני הנני הבחור הזה]...

הגאון רבי ירוחם אולשין שליט"א מראה להרבי את התמונה

מקרב זיין די שוואכע

מתוך דברי תורה בקידושא רבא

לרגל הולדת הנכדה סעריל שינדל פישמן שתחי'

ש"ק פרשת נח תשפ"ד

בשנה שעברה (תשפ"ג) בפרשת נח, ג"כ שהה כאן מחותני הנגיד החסיד מו"ה חיים מאיר פישמן הי"ו, לרגל שמחת השבת שבע ברכות של ילדינו שיחיו, וכיבדתי אותו לשאת דברים בסעודה שלישית. בדבריו הרחיב באופן נפלא על חשיבות הענין לקרב ולחזק את אלו הצריכים חיזוק, ובפרט עד כמה נחוץ לסייע לבחורים חלשים.

היום נקרא שמה בישראל של נכדתינו שתחי' "סעריל שינדל", על שם אמי מורתי ע"ה. אמי היתה מיוחדת במינה בענין זה של עזרה וסיוע לחלשים, תמיד עמדה לימין אלו הזקוקים לכך, ובפרט היתה עוזרת לילדים חלשים, ולילדים שאינם בריאים ה"י, מידת הסבלנות שלה היה עד להפליא!

ובמיוחד היתה עוסקת הרבה במצות "ביקור חולים". היא היתה בקיאה בארבע שפות [לשונות], יידיש, לשון הקודש, ענגליש [אנגלית] ואונגאריש [הונגריש], ועי"ז היתה משמשת כמתורגמן ליהודים חולים ל"ע, אשר היו מגיעים הנה מארץ ישראל ומשאר מדינות כדי לדרוש ברופאים, ומכיון שלא הבינו שפת הענגליש לא היו יכולים לדבר עם הרופא, והיא היתה המליץ בינותם, והיתה מתרגמת להם את דברי הרופא.

וכיון שכבר היתה מדברת עמם, היתה מנצלת את ההזדמנות כדי להרעיף על מאות אנשים טללי נוחם חיזוק ועידוד, וכמה פעמים אף הצילה חיי אדם, ע"י שנתנה להם כח חיות ואומץ להחזיק מעמד ולהמשיך לחיות.

כאשר אירע שהרופא היה מבשר בשורה שאינה טובה ח"ו, כגון שאמר שאין כמעט תקוה, או שלא נותר לחולה יותר מאיזה שבועות לחיות ר"ל וכדומה, היתה היא מתרגמת כך: ער זאגט אז ס'איז דא בע"ה גרויסע האפענונג! דער אייבעשטער האט שוין אסאך מענטשן ארויס גענומען פון דעם מצב, זארג זיך נישט, עס וועט בע"ה אלץ גוט זיין!! (הוא אומר שיש בע"ה תקוה גדולה, הקב"ה כבר הוציא הרבה אנשים ממצב כזה, אל תדאגו, בע"ה הכל יהיה טוב!!)...

ומידי דברי בענין קירוב השוואכע בחורים, ברצוני לספר מעשה נורא, אשר סיפר לי הרה"צ רבי יוחנן האגער שליט"א, בנו חביבו של כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-בית שמש שליט"א. לאחרונה נתמנה ר' יוחנן כמנהל דמתיבתא וויען במאנסי, הוא משקיע כוחות גדולים לרומם את איכות הישיבה, והוא משתדל לקבל אליה בחורים טובים ומצויינים.

יום אחד הגיע אליו אפליקציה [טופס] של בחור חלש, והוא לא רצה לקבלו אל הישיבה. הוא בירר על הבחור, ונתברר שהבחור הזה אמנם אינו מהוה סכנה להישיבה, אבל הוא לא יוסיף לאיכות הישיבה. המנהל נסתפק לכאן ולכאן, אולי בכל זאת ראוי שיקבלו, ואולי אכן אין מן הראוי לקבלו, ולבסוף ריחם ר' יוחנן על הבחור ועל אביו של הבחור, והחליט שיקבל את הבחור כתלמיד מן המניין, וכן עשה.

ואז נשא המנהל תפילה לפני הקב"ה: הייליגער טאטע, איך האב מחזק געווען דיין קינד, יעצט בעט איך דיך, העלף מיך מחזק זיין דיין ישיבה! (אבינו בשמים, אני חיזקתי את בנך, עכשיו אני מבקש ממך, עזור לי לחזק את הישיבה שלך).

מספר ר' יוחנן: ימים אחדים לאחר מכן, הגיעו כמה וכמה אפליקציות של בחורים המבקשים להתקבל לישיבה, ואחד מהם היה מאת הבחור החלש הזה, אשר כבר הסכמתי לקבלו, ולא הייתי יכול להבין, הרי כבר קיבלתי אותו, ולמה הוא שולח עוד פעם אפליקציה? אבל כשהמשכתי לקרוא את האפליקציה, נוכחתי לראות ששם האב שונה, ושם הישיבה ממנה הוא מגיע ג"כ שונה, ואז הבנתי שאין זה אותו בחור אלא בחור אחר.

דבר זה היה לפלא בעינינו, כי השם של הבחורים הללו לא היה שם רגיל ושכיח. הלך ר' יוחנן ובירר היטב אחר הבחור הזה, ושמע שהבחור הוא מצוין עצום, והרבה ישיבות רודפים אחריו כדי שיבוא ללמוד אצלם. מיהר המנהל להזמין אליו את הבחור עם אביו. תיכף כשהבחור נכנס אליו ראה שמדובר בבחור משכמו ולמעלה, ושבחור זה הולך להוסיף בעו"ה הרבה לטובת הישיבה.

שאל המנהל את אבי הבחור: האם יש לכם איזה קרוב משפחה ששמו הוא כשם בנכם? ענה האב: אני יודע מזה, מדובר בקרוב רחוק מאוד, ואין לנו כמעט שייכות. שאל ר' יוחנן את האב: האם ידעת שהבחור ההוא הולך להיכנס ללמוד כאן בישיבה? ענה האב: לא ידעתי, ואפילו איני יודע באיזה ישיבה הוא לומד עכשיו.

התחיל המנהל לדבר עם הבחור, וראה שלפניו עומד מצוין עצום! יקר המציאות ממש! וכמובן שמיד קיבלו לישיבה. ואז עננה האב ואמר להמנהל: אומר לך את האמת, ישיבות רבות רדפו אחרי בני שייכים להיכנס אליהם, ואילו אתם לא ביקשתם כלל שבני יבוא ללמוד אצלכם, ומכל מקום, מחמת איזה סיבה - אני בעצמי איני יודע למה - ליבי משך אותי לשלוח אותו דייקא לישיבה אלו...

ס'טויג אויף כפרות

מתוך דברי תורה בקידושא רבא
לרגל האויפרוף של החתן יוסף חיים היל נ"ו
ש"ק פרשת חיי שרה תשפ"ד

אתמול בערב שבת קודש, קיבלתי טלפון מחתן דנו, אשר ביקש להודות לי על אירוח השבת אויפרוף שלו אצלינו. אמרתי לו: עפעס וואס האט צו טון מיט בערי (הבחור החשוב בנש"ק בערל טויב נ"י, מחשובי המתפללים של בית המדרש סאנטוב) איז מיין שמחה! [כל דבר שיש לו שייכות עם בערי הוא השמחה שלי].

חתן יקר! חבריך ביקשו ממני לומר לך דברי הדרכה לקראת הקמת המשכן הפרטי שלך. הנה ההדרכה נמצאת בפרשת השבוע (פרשת חיי שרה). דברים אלו אינם הדרכה רק לך בלבד, אלא הם הדרכה לכל אחד ואחד מאתנו, ובמיוחד אחרי החתונה נחוצים הדברים במאוד מאוד.

אליעזר עבד אברהם עשה סימן (בראשית כ"ד, י"ד): והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אותה הוכחת לעבדך ליצחק וגו'. אנו רואים דבר פלא, כאשר אליעזר עמד על עין המים, ראה את רבקה יוצאת עם כדה לשאוב מים, והנה נעשה לה נס, והמים עלו לקראתה מתוך הבאר, המים עלו מאליהם (רש"י בשם מד"ר).

פלאי פלאים! א מידל וואס מאכט מופתים, א פארטיגע רעבעצין! מ'דארף דאס כאפן מיט צוויי הענט! אבער ניין, ער וועט אויסווארטן צו זען, אויב זי גייט אויכעט געבן צו טרינקען פאר די קעמלען [פלאי פלאים, נערה שעושה מופתים, רבנית מושלמת, צריכים לחטוף אותה בשני ידיים! אבל אליעזר לא הסתפק בזה, אלא המתין לראות האם רבקה תשקה גם את הגמלים]...

איתא בזה מאמר נורא מהרה"ק מלעכאוויטש זי"ע: אדם יכול להיות "בעל מופת", א גרויסער "באבא", אבער אויב מ'האט נישט קיין גוטע מידות, טויג די גאנצע זאך אויף "כפרות" ! ס'איז גארנישט ווערט! [זה לא שווה כלום]

השבוע קיבלתי טלפון מאת הגה"צ רבי יוחנן וואזנר שליט"א ממונטריאל, ראב"ד סקווירא, ובתוך דבריו סיפר לי מעשה נורא, שאירע אצל אחת מנכדותיו של כ"ק מרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע: בשנות ילדותה, התקיים בבית הספר שבו למדה איזה "תחרות" [פארמעסט - contest], וכמובן שהיא רצתה לנצח בתחרות. נכנסה הילדה אל זקניה, הרבי זי"ע, כדי לבקש ברכה שהיא תנצח בתחרות. אבל הרבי ענה לה "ברכה והצלחה".

יצאה הילדה מחדרו של הרבי, ואמה אשר עמדה בחוץ התעניינה אצלה: נו, האם הסבא בירך אותך? ענתה הילדה: לא, הרבי לא רצה לברך. אמרה לה אמה: תיכנסי שוב אל הרבי ותבקשי ברכה שתצליחי לזכות במקום הראשון.

נכנסה הנכדה עוד פעם אל זקניה הרבי, ואמרה: רבי, איך וויל געווינען! נענה הרבי: מ'דארף געווינען?? מ'דארף פארגינען!! [צריכים לנצח?? צריכים לפרגן!!]

סיפורים משונים

בעת שהותי בחודש תשרי העעל"ט (תשפ"ד) בארץ הקודש, בלכתי ברחובותיה של עיה"ק ירושלים ת"ו, ראיתי ממרחק יהודי מאנשי ירושלים בעל הדרת פנים, ההולך ובא לקראתי. היות שפניו היו מוכרות לי מאוד, על כן עצרתי אותו ושאלתי: מה שמכס? ענה לי היהודי: קוראים לי "הערש'ל שיינבערגער", ואני מכהן כמשגיח בישיבת ראחמיסטריווקא. אח"כ שאל אותי לשמי, וענית לו: איך הייס "פרידמן" (קוראים לי "פרידמן")...

שאלתי אותו: האם מע"כ היה נוסע לארה"ב, להסתופף במחיצת קדשו של כ"ק הגה"ק מראחמיסטריווקא זצוק"ל? והשיב לי: אכן, הייתי שם כמה פעמים. שאלתי אותו אולי יש לו איזה סיפור טוב מהרבי זצוק"ל? ענה לי: ס'איז דא אין אמעריקא דער סאנטוב'ער רב, וואס געבט ארויס א גליון "נועם שיח", דארטן קען מען טרעפן מורא'דיגע מעשיות פונעם ראחמיסטריווקא רבי. ווען ס'איז דא א גוטע מעשה ברענגט מען דאס אריין צו מיר (בארה"ב יש את הרב מסאנטוב, אשר מוציא לאור גליון בשם "נועם שיח", ושם אפשר למצוא סיפורים נוראים מהרבי מראחמיסטריווקא. כשיש סיפור טוב מביאים אלי את הגליון).

הודיתי לו מאוד, ושאלתי אותו אם יש לו איזה סיפור אישי שהיה לו עם הרבי זצוק"ל? ענה לי הרב שיינבערגער: הבה ואומר לך, הרבי מראחמיסטריווקא היה "אָ מאָדנע מענטש!" (אדם משונה מאוד), וגם אחיו כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא מירושלים זצוק"ל היה אדם משונה מאוד! במקרה היו שניהם אנשים חכמים ונבונים עד מאוד, אבל רק במה שנוגע "להשני", כשהיה מדובר בטובת הזולת, הבינו הם טוב מאוד את העסק, אבל כשהמדובר היה "בהם עצמם", אז לא הבינו כלום, הם לא התייחסו לעצמם כלל! כל הענין של "זיך" (אני) לא תפס אצלם מקום בכלל באופן משונה מאוד, הבחינה של "גארנישט שבגארנישט" (כלום שבכלום) היה באופן שאינו בנמצא כמעט בדורנו.

אולם - אומר הרב שיינבערגער - את ההנהגה המשונה היה להם בירושה עוד מאביהם הגדול, הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זצוק"ל, ועכשיו אני רוצה לספר לך סיפור משונה שהיה אצל הרה"ק רבי יוחנן.

מספר הרב שיינבערגער: כאשר הרבי מראחמיסטריווקא זצוק"ל השיא את בתו עם כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-קיימישא שליט"א, אזי היות שהרבי מראחמיסטריווקא התגורר אז ב"שיכון סקווירא", על כן נערכה שמחת ה"שבת שבע ברכות" שם.

היה אז נידון גדול מה לעשות עם עליית "שישי". בדרך כלל מידי שבת בשבתו, כ"ק מרן אדמו"ר מסקווירא שליט"א - המרא דאתרא - עולה לתורה לעליית "שישי", אבל עכשיו שיש אורח חשוב, היה נידון האם ליתן לאורח את עליית "שישי". לבסוף אכן קראו לעליית "שישי" את הרה"ק רבי יוחנן.

אחר התפילה סיפרו לרבי יוחנן, שהיה נידון גדול מה לעשות עם עליית "שישי", את מי לקרוא לתורה. שאל רבי יוחנן "און צום סוף, ווער האט עס באקומען?" (ולבסוף, מי קיבל אותה?)...

הפטיר הרב שיינבערגער: עליה זו של "שישי" היה "בל תשחית" גמור!! האם אין זה סיפור משונה?? אליבא דאמת כך היה צריך להיות - הוא אומר - יהודי מקבל עליה, שיסתכל בתורה ויברך את הברכה, למאי נפקא מינה איזה עליה הוא מקבל? אבל, שילכו וישאלו את כל אחד ואחד, ובפרט "רעבישע קינדער", אם אינם יודעים איזה עליה קיבלו...

ועכשיו - אמר לי הרב שיינבערגער - אני רוצה לספר לכם סיפור משונה מכ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא זצוק"ל מירושלים. פעם אחת לפני ראש השנה, הבינו הממונים שהבית המדרש

לא יוכל להכיל את הציבור הגדול אשר מגיע להסתופף בצל הקודש, כיון שבת המדרש היה קטן, והציבור הולך וגדל, על כן גמרו בדעתם שאין ברירה אחרת אלא לשכור מקום מרווח לצורך תפילות החג.

הם הבינו שהרבי לא יסכים לזה, אבל מכל מקום לא היה להם ברירה אחרת, על כן החליטו להיכנס אל הרבי, ולהסביר לו את כל הענין, למה צריכים לשכור מקום יותר גדול. נכנסו הממונים אל הרבי, ואמרו להרבי: מה אפשר לעשות? קהל גדול מגיע להתפלל כאן בר"ה, והמקום צר מהכיל את הקהל הגדול, על כן מבקשים אנו רשות לשכור מקום מרווח לצורך התפילות. הרבי הסכים תיכף ומיד לבקשתם.

הדבר היה בעיניהם לפלא גדול, כי זה היה ממש שלא כדרכו בכך. על כן הרהרו בדעתם שמה לא הבין הרבי באופן מדויק מה רצונם, ולכן נכנסו למחרת שוב אל הרבי, ושאלו בשנית "האם הרבי אכן מסכים שנשכור מקום אחר לצורך התפילות?"

ענה הרבי: פארוואס נישט? אז מענטשן קומען, און ס'איז נישט דא קיין פלאץ אין בית מדרש, זאל מען דינגען פאר זיי א צווייטע פלאץ. אבער איין זאך בעט איך ענק - זאגט די רבי - מ'זאל מאכן זיכער אַז דא אין בית מדרש זאל בלייבן אַ "בעל תוקע" (למה לא? אם אנשים באים, ואין די מקום בבית המדרש, שישכרו עבורם מקום אחר. אבל בקשה אחת אני מבקש ממכם - אמר הרבי - לסדר שכאן בבית המדרש ישאר "בעל תוקע"...)...

לאחר מכן אמר לי הרב שיינבערגער: מאָדנע מעשיות פון ראחמיסטרייווקא רבי זצוק"ל, ווי געשמועס'ט, קען מען טרעפן אינעם גליון "נועם שיח". אבער איין מעשה וויל איך איבער זאגן - וואס איך האב געזען דארטן - וואס די מעשה האט מיך מורא'דיג שטארק געכאפט (סיפורים משונים מהרבי מראחמיסטרייווקא זצוק"ל, כמו שדיברנו, יכולים למצוא בהגליון "נועם שיח". אבל סיפור אחד אני רוצה לספר לכם - מה שראיתי שם - כיון שסיפור זה תפס אותי באופן חזק מאוד).

מספר הרב שיינבערגער: היה פעם יהודי, שהיה לו ל"ע חולה בתוך ביתו, והוא בא בבכיות אל הרבי מראחמיסטרייווקא זצוק"ל, לבקש ברכה וישועה. הרבי - שכידוע היה תמיד שמח בשמחתן של ישראל ומיצר בצרתן - הצטער עמו מאוד בצרתו, והתחיל לגנוח ולהיאנח, ותוך כדי כך הרים את ידיו הקדושות והסתכל כלפי מעלה, ומתוך השתתפות בצערו בקעה ממנו אנחה עמוקה "אוי, אוי".

היהודי ההוא עמד להתעלף, וחשב לעצמו "מי יודע מה רואה שם הרבי!", ועל כן התחיל לצעוק: אוי רבי, וואס האט דער רבי געזען דארטן? אוי ווי, חס ושלום, ס'זעט אויס די רבי זעט עפעס גאר אַ שלעכטע זאך דארטן, איך בעט דער רבי זאל זאגן, וואס האט דער רבי געזען? (אוי רבי, מה ראה שם הרבי? אוי ווי, חס ושלום, כפי הנראה רואה שם הרבי איזה דבר נורא ואיום, אני מבקש שהרבי יאמר, מה ראה הרבי שם?)

אמר לו הרבי "דו ווילסט טאקע וויסן וואס איך האב געזען?" (אתה רוצה באמת לדעת מה ראיתי שם?) נענה הלה "יאי, יאי, יאי, איך וויל וויסן! איך וויל וויסן!" (כן, כן, כן, אני רוצה לדעת! אני חפץ לדעת!) אמר לו הרבי: איך האב געזען די דאָך (ראיתי את תקרת החדר)...

הראיתי לו אותות התפעלות מהסיפור הנפלא, כאילו לא שמעתי מעולם, והרב שיינבערגער אמר לי: איר זאלט זען אויפצוזוכן דעם "נועם שיח", איך מיין אַז דער רב וואוינט אין לייקווד (תראה לחפש את "נועם שיח", נדמה לי שהרב מתגורר בלייקווד)...

האב איך זיך שטארק באַדאַנקט, און מ'האט זיך געזענגט (הודיתי לו מאוד, ונפרדנו לשלום)...

פון הימל אראָפּ געפאלן

בחודש תשרי העעל"ט (תשפ"ד), בעת שהותי בארץ ישראל, נכנסתי לקודש פנימה אל כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א, לברך ולהתברך בברכת השנים, לרגל השנה החדשה. כשנכנסתי אל הרבי הגשתי לפניו את הגליון "נועם שיח", אשר יצא לאור לקראת "שבת שובה", ונדפס בארץ ישראל. הרבי הודה לי מאוד, ושאל אותי אם יש תחת ידי הגליון "נועם שיח - פנינים יקרים", אשר יוצא לאור לקראת סיום השנה, מידי שנה בשנה.

עניתי להרבי: את הגליון "נועם שיח - פנינים יקרים" מדפיסים באמעריקא, והבאתי עימי כמות מוגבלת, בכדי לחלקם לתושבי ארץ ישראל. והיות שהן הרבי והן אנכי נוסעים בע"ה בשבוע הבא לאמעריקא, על כן אוכל בע"ה לשלוח להרבי באמעריקא את הגליון הנ"ל בתשואות חן.

אמר לי הרבי: ס'איז א שאָד, ס'וואלט זייער צוניץ געקומען אויפן פליגער אויפן וועג אהיים! [חבל, זה היה יכול לבוא מאוד לידי שימוש על המטוס בדרך הביתה]

כשיצאתי מחדרו של הרבי, עמדו שם כמה אנשים שהמתינו להיכנס אל הרבי. והנה אני מבחין ביהודי מבוגר, שמחזיק בידיו דפים גדולים ומעיין בהם. הבטתי קלות לעבר היהודי, והנה אני רואה שהדפים הגדולים, הם הגליון "נועם שיח - פנינים יקרים", שככל הנראה הדפיס אדם זה לעצמו.

עמדתי והסתכלתי עליו, והנה האיש מרים את עיניו ורואה שאני מסתכל עליו. לפתע פתח הלה זוג עינים גדולות והתבונן בי, ושאל אותי: איר זענט דער סאנטוב'ער רבי? [האם אתם הרב מסאנטוב] עניתי: כן.

המשיך האיש ואמר: איר זעט וואס איך האלט דא אין דער האנט? [אתם רואים מה אני מחזיק בידיך] עניתי: אכן, ראיתי. שאלתי אותו לשמו, וענה שקוראים לו "ברוך גריפל" (ה"ה הגה"ח רבי ררוך גריפל שליט"א משפיע רוחני בקהילת באבוב בירושלים עיה"ק).

ואז הוא מספר לי, שבכל פעם שיוצא לאור גליון חדש של "נועם שיח", הוא מדפיס לעצמו את הגליון, וכמעט לכל מקום שהוא הולך הוא לוקח עמו את הגליון.

סיפרתי לו, שבדרך אגב, הייתי עכשיו אצל הרבי, והרבי אמר לי שהוא רוצה את הגליון הזה של "נועם שיח - פנינים יקרים", אבל אין לי אצלי כדי לתת לו. אמר לי האיש בחפץ לב: אדרבה, קח את שלי, ותן אותו להרבי, אני יכול להדפיס בשבילי עוד אחד.

לקחתי את הגליון ממנו, ונכנסתי שוב אל הרבי, ואמרתי להרבי שעכשיו ראיתי בחוש איך שמתקיים הפסוק (תהלים קמ"ה, י"ט) "רצון יראיו יעשה". והנחתי לפני הרבי את הדפים הגדולים של הגליון "נועם שיח - פנינים יקרים".

הרבי נשתומם מאוד, ושאל: פון וואו קומט דאס? פון הימל אראָפּ געפאלן?? [מהיכן זה מגיע? זה נפל מן השמים??] עניתי ואמרתי: יא! איך בין ארויסגעקומען, און איך האב געזען אַ איד שטיין דא מיט די בלעטער פון דעם "נועם שיח - פנינים יקרים", האט ער געזאגט אז איך קען עס געבן פארן רבי'ן [כן! כשיצאתי החוצה, ראיתי יהודי עומד ומחזיק בידיו את הדפים של הגליון "נועם שיח - פנינים יקרים", והסכים בחפץ לב ליתנם להרבי].

הרבי ממש יצא מכליו מרוב התרגשות, און האט נישט געקענט קומען צו זיך [ולא היה יכול לחזור לעצמו].

כשיצאתי שוב מחדרו של הרבי, אמר לי האיש הזה כדברים האלה: דע לך שלא היה בכונתי כלל להיות כאן בזה הלילה, הייתי כבר אתמול אצל הרבי. רק נזכרתי היום ששכחתי לומר להרבי איזה פרט קטן, וחככתי בדעתי האם לבוא במיוחד בשביל זה, או שאין צורך לבוא במיוחד, ודעתי היתה נוטה שכאשר אראה את הרבי באיזה הזדמנות, אספר לו את הענין. לבסוף החלטתי כן לבוא לכאן היום, ועכשיו אני מבין למה הועיד ה' את פעמי לבוא הנה בלילה זה דייקא...

בשעת ביקורי אצל כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א, שאלני הרבי: נו, ווי אָזוי איז געווען "ראש השנה" אין בני ברק (בקרית וויז'ניץ), ס'איז געווען אַ מנין? האָב איך אים געזאָגט "קוים מנין" [נו, איך היה "ראש השנה" בבני ברק, האם היה מנין? ענית לי "בקושי היה מנין"]... אמר לי הרבי: איך האב זיי געזאָגט פאר יום טוב, אַז אויב איך פעל אויס צו מנין, וועל איך אפלאָזן ירושלים, און איך וועל קומען דאָרטן משלים זיין דער מנין [אמרתי להם לפני יום טוב, שאם אני חסר למנין, אעזוב את ירושלים, ואבוא שמה להשלים המנין]. אמרתי להרבי: נאך אַ מזל אַז איך בין געווען, אזוי האט דער רבי געקענט בלייבן אין ירושלים, און איך האב משלים געווען דער מנין [מזל הוא שאני הייתי שם, כך היה הרבי יכול להישאר בירושלים, ואני השלמתי את המנין]...

בשבת שובה העעל"ט (תשפ"ד), בעת שהותי בארץ הקודש, הגיעו לביתי כמה מבניי שיחיו עם משפחתם, לשבות שם ולסייע בהנהגת הבית המדרש. אחד מנכדיי נ"י, ילד בן חמש שנים, כשנכנס לביתי התבונן ושאל: וואו איז זייד? [איפה סבא] ענו לו: זייד איז אין ארץ ישראל! [סבא שוהה בארץ ישראל]. שאל הילד ברוב פליאה והשתוממות: ווי קען זיין אַ בית מדרש אן אַ רב?? [איך יכול להיות בית המדרש בלי רב]...

כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א מעיין ב"נועם שיח"

וועלכע רבי??

במוצש"ק פרשת וישלח (תשפ"ד), הלכתי לנחם את כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא-לייקווד שליט"א, אשר ישב שבעה על פטירת אחותו, הרבנית הצדקנית מבארניב ע"ה.

בהיותי שם, אמר הרבי, שבזה הלילה כ' כסלו, חל יומא להילולא רבא, של זקינו הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע. אמרתי להרבי, שבשנה שעברה (תשפ"ג) בשעת מעמד ה"לחיים" לרגל היארציט ישבתי ליד הרבי.

הרבי השתומם מאוד ושאל אותי: אבער דער רבי איז דאך געזעצן אויף אַ הויכע פלטפורמע, אין אַ פארמאכטע צימער, ארומגערונגלט מיט א גלאז? [הרי הרבי ישב על גבי במה גבוהה, בתוך חדר מבודד, כשמסביבו קירות זכוכית]. צחקתי ואמרתי: כוננתי היתה ל"הרבי שליט"א... כל הנוכחים שם והרבי בתוכם, צחקו למשמע דברי.

אחר כך אמרתי להרבי: הרבי שליט"א מזכיר לי איזה "סיפור". כשהיה הרבי זי"ע נוסע לארץ ישראל, היה נוהג לבקר אצל ש"ב כ"ק הגאון הצדיק גאב"ד ערלוי זצ"ל. בכל פעם שהרבי נכנס אליו, היה גאב"ד ערלוי אומר להרבי: איך קען אפשר הערן אַ ווארט פונעם רבי'ן? [במטותא ממכם, אני יכול לשמוע איזה דבר תורה מאת הרבי?] הרבי היה מהרהר כמה רגעים, ועונה: איך געדענק גארנישט יעצט אויפ'ן מינוט [איני זוכר כרגע שום דבר תורה].

פעם אחת הלך הרבי לבקר את גאב"ד ערלוי, בלווית בנו כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא-וויליאמסבורג שליט"א. כשהגיעו סמוך לביתו של גאב"ד ערלוי, טרם שנכנסו פנימה, אמר בנו הרבי מוויליאמסבורג להרבי: אפשר זאל דער טאטע זיך צוגרייטן אַ ווארט, צו זאגן פאר'ן ערלוי'ער רב? [אולי אבא יכין עכשיו איזה דבר תורה, כדי לאמרו לגאב"ד ערלוי].

נענה הרבי: יא, טאקע, ווען איך קום, בעט ער מיך איך זאל איבער זאגן אַ ווארט פונעם שווער (הרה"ק מסקווירא זי"ע), און איך געדענק נישט אייביג אויפן מינוט. איך האב געדארפט טאקע מיט ברענגען דעם ספר "דברות קודש" פונעם שווער, אז איך זאל קענען עפעס נאכזאגן [אכן, בכל פעם שאני נכנס אליו, הוא מבקש ממני שאחזור לפניו על דבר תורה ממו"ח (הרה"ק מסקווירא זי"ע), ואיני נזכר באותו רגע. הייתי צריך להביא עמי את הספר "דברות קודש" ממו"ח, כדי שאוכל לומר לו איזה דבר תורה משם]...

בעת הלוי' של הרבנית הצדקנית מבארניב ע"ה, סיפר אחד מהבנים בתוך דברי ההספד שלו, שאמו הרבנית ע"ה הקפידה להתפלל מידי יום ביומו. פעם אחת, באחד החגים, לא עלה בידה להתפלל בבוקר. אחרי הצהריים, הלכה לבית אביה הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, בעת שהיה באמצע סעודת החג, ושאלה "מ'קען נאך דאווענען שחרית"? [האם יכולים עדיין להתפלל "שחרית"]. האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ק שליט"א, שהיה נוכח בסעודת יו"ט אצל דודו הרבי זי"ע, הגיב "על פי דין קען מען נישט דאווענען" [על פי דין אין יכולים להתפלל]. אמר הרבי: "זי דאווענט נישט מיט דין, זי דאווענט מיט רחמים [היא אינה מתפללת עם דין, היא מתפללת עם רחמים]..."

סיפר לי ידידי הרה"ג ר' כלב געשטעטנער שליט"א בעמח"ס דברי ברכה, שלקראת אירוסיו ע"ב שהתגוררה במונטריאל, נכנס אל כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע וסיפר לו שהוא הולך לנסוע למונטריאל לקראת אירוסיו וביקש מהרבי ברכה.

אמר לו הרבי: כשהייתי במונטריאל בפעם הראשונה לאחר שעליתי על כס האדמו"רות, התפללתי שם בבית המדרש דחסדי סקווירא, ולאחר שפסעתי ג' פסיעות אחר תפילת שמונה עשרה, הסתובבתי והבטתי סביבי, וראיתי שלשה אברכים חשובים שעומדים מאחורי ומתפללים שמונה עשרה, ה"ה רבי יוחנן וואזנער שליט"א (כהיום ראב"ד סקווירא), רבי ישעי' יעקב פורטוגל שליט"א (כהיום כ"ק אדמו"ר מסקולען שליט"א) ורבי יודל שפיצער שליט"א (כהיום גאון וחסיד מפורסם), והמשיך הרבי ואמר "איך האב זיך שטארק געשעמט [התביישתי מאוד], שהאברכים החשובים האלו, הם עומדים מאחורי ואני עומד לפניהם איבן אן..."

ישראל אשר בך אתפאר

בשב"ק העעל"ט, פרשת יתרו - שבת קבלת התורה (תשפ"ד), שבת מרן אדמו"ר מוויזניץ שליט"א בעיר מאנסי. את השבת ערך הרבי יחד עם ש"ב, כ"ק אדמו"ר מוויזניץ-מאנסי שליט"א.

השבת עברה על כל המשתתפים בהתרוממות נפלאה. במשך כל השבת צפו ועלו בי זכרונות, מהשבת המרוממת שזכיתי להשתתף בה בצילם של האחים הקדושים, הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויזניץ זי"ע, אשר שבת במאנסי בשבת קודש פרשת תרומה תש"מ, וערך את השבת יחד עם אחיו, הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזניץ זי"ע, בשבת אחים גם יחד, כאשר כל המשתתפים זכו לחזות בנועם ה', בראותם צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה.

עכשיו, בשבת זו, היה בחינה של "תורה מחזרת על אכסניא שלה" (בבא מציעא פ"ה עמוד א'), כאשר שני האדמו"רים ערכו את השבת כאיש אחד בלב אחד, כמו שהיה במעמד הר סיני, מתוך הערכה והערצה הדדית, ומתוך אחדות הלבבות באופן נפלא ונשגב.

הרה"ח רבי פייבוש סאמפולניסקי הי"ו, משב"ק אצל כ"ק אדמו"ר מוויזניץ-מאנסי שליט"א, סיפר לי, שאחד מאחיו של האדמו"ר מוויזניץ-מאנסי, התקשר לפני שבת אל הרבי בטלפון, ואמר לו "איך הער אז דער רבי פון ארץ ישראל גייט זיין בי דיר אויף שבת!" [אני שומע שהרבי מאי' הולך להיות אצלך בשב"ק]. ענה הרבי ממאנסי "ער גייט זיין ביי מיר? איך גיי זיין ביי אים!" [הוא הולך להיות אצלי? אני הולך להיות אצלו!]...

ברצוני למסור כמה פרטים מהשבת הנפלאה, חלק מהדברים ראיתי בעיני, וחלק מהדברים שמעתי מאחרים. בערב שב"ק בשעת תפילת מנחה, לפני אמירת הקרבנות, התיישב הרבי מבני ברק על כסאו, והרבי ממאנסי בכבודו ובעצמו, שלף עבור הרבי מב"ב את השטענדער המיועד לישיבה, והניח עליו את הסיידור.

כשראיתי זאת, נזכרתי בשבת המרוממת, פרשת תרומה תש"מ, שכאשר ה"ישועות משה" זי"ע אמר "שלום עליכם", בשעת עריכת השולחן הטהור בליל שב"ק, הראה אחיו "תורת מרדכי" זי"ע לכל הקהל, לשמור על השקט, כי אחיו הרבי אומר עכשיו "שלום עליכם".

לפני שהרבי מב"ב קידש על היין, ניגש הרבי ממאנסי לצידו השני של הרבי מב"ב - בצד שהוא היה מונח הגביע. וכאשר הרבי מב"ב רצה לעשות "קידוש", הגביה הרבי ממאנסי את הגביע והניחו בידיו של הרבי מב"ב. לפני שהרבי ממאנסי עשה "קידוש", נטל הרבי מב"ב את כד היין, והתחיל למלא את הגביע של הרבי ממאנסי. הגבאים ניסו לקחת מידי הרבי מב"ב את הכד, אבל הרבי המשך למלא את הכוס, ואחר שהרבי מב"ב סיים למלא את הכוס, הגביה אותו והניחו על ידיו של הרבי ממאנסי.

הרבי ממאנסי נוהג - בדרך כלל - לומר את התהלים בצפרא דשבתא קודם התפילה בלי הטלית, ורק אח"כ מתעטף בטלית בעמדו על מקומו. הרבי ממאנסי נכנס לבית המדרש לפני הרבי מב"ב, ומיד שאל את אחד הנוכחים "איך נוהג הרבי מב"ב, האם הוא נכנס לביהמ"ד מעוטף בטליתו, או שמתעטף עם הטלית על מקומו?" כאשר אמרו לו שהרבי מב"ב נכנס לביהמ"ד כשהוא מעוטף כבר בטליתו, נעמד תיכף הרבי ממאנסי והתעטף בטליתו, ואמר את התהלים מעוטף בטלית שלא כדרכו.

לפני ה"מיטאג טיש", המתין הרבי ממאנסי בפרוודור [האַל - hall], עד שהרבי מב"ב יצא מחדרו [ובדרך אגב, הרבי ממאנסי מסר את חדרו הפרטי, להרבי מב"ב למשך כל השבת]. תוך כדי ההמתנה, קרא הרבי ממאנסי את המודעות שהיו תלויות על הקיר, והביע את קורח רוחו מהמודעה שנתכב בה, שה"היכל התורה" יהיה פתוח לרווחת כל האורחים, במשך כל היום וכל הלילה, חוץ מזמני התפילות.

כאשר הרבי מב"ב יצא מחדרו, נשען על שנים מנכדיו של הרבי ממאנסי, וכשהבחין שהרבי ממאנסי עומד שם וממתין, ענה הרבי מב"ב בפליאה "מ'דארף ווארטן אויף מיר?" [האם צריכים להתמתן עליו] ומיד הוריד את ידיו מנכדי הרבי ממאנסי, והלך יחד עם הרבי ממאנסי לעריכת השולחן הטהור.

במהלך ה"מיטאג טיש", כשהביאו לפני הרבי מב"ב את מאכל ה"איי מיט צוויבל", הגישו עמו גם "מצה".

אבל כאשר הבחין הרבי מב"ב, שהרבי ממאנסי אינו אוכל מצה, הורה הרבי מב"ב תיכף שיציאו את המצות.

בקריאת התורה במנחה של שב"ק, כיבד הרבי ממאנסי את הרבי מב"ב בהגבהת הספר תורה. אמר הרבי מב"ב "יעצט איז דאס מיינס, און איך בין דיך מכבד" [עכשיו זה שלי, ואני מכבד אותך], אבל הרבי ממאנסי סירב. נענה הרבי מב"ב "אינימאל מעג איך אויך מכבד זיין" [פעם אחת מותר גם לי לכבד]... ואז ניגש הרבי ממאנסי ועשה הגבהה.

בשעת "שלוש סעודות" אמר הרבי מב"ב "תורה" [הרבי ממאנסי אמר "תורה" בעריכת השולחן בבלי של ש"ק], ופתח את דבריו "ברשות דער רבי זאל זיין געזונט" [ברשות הרבי שליט"א]. בתוך דבריו אמר הרבי: מיין שוועסטערקינד דער רבי דא, ווייסט נישט וואס "כבוד" מיינט, ער איז א ביסל מגזים, ער געבט אלעס אוועק פון זיך, אבער ער איז דאך אן אייניקל פונעם זיידן (ה"אמרי חיים" זי"ע) [בן דודי הרבי כאן, אינו יודע מהו "כבוד", הוא מגזים קצת, הוא מוותר על הכל ואינו משאיר לעצמו כלום, אבל הלא הוא נכד של הסבא]... בסוף ה"שלוש סעודות" זימרו ניגון שמחה, והרבי ממאנסי התחיל למחוא כפים, ומיד התחיל גם הרבי מב"ב למחוא כפים. כאשר הרבי ממאנסי הפסיק מלמחוא את כפיו, הפסיק תיכף גם הרבי מב"ב למחוא את כפיו.

במוצש"ק עשה הרבי מב"ב "הבדלה", ואח"כ עשה הרבי ממאנסי "הבדלה". בשעה שהרבי ממאנסי עשה "הבדלה", ורצה לקחת את ה"בשמים פושקע" [קופסת הבשמים], נתהפכה הקופסה, ומקצת מן הבשמים נשפך. הרבי מב"ב התחיל לקבץ בידיו את הבשמים שנתפזרו על השולחן, עד שהרבי ממאנסי הראה בידיו שהרבי מב"ב יפסיק.

נהניתי מאוד כששמעתי מכמה אנשים, שבשעת "קריאת התורה", בין גברא לגברא, עיין הרבי מב"ב בגליון "נועם שיח" שהופיע לקראת שבת הזו (יתרו תשפ"ד, מס' 247, "אין לי זמן"). במוצש"ק, כשהלכתי לקחת "ברכת פרידה" מהרבי ממאנסי, הראה לי הרבי שעל שולחנו מונח ה"נועם שיח", ואמר לי שהוא מעיין הרבה בהגליונות, והוא נהנה מכך מאוד - "זאת חלקי מכל עמלתי!", יעזור השי"ת הלאה ברוב רחמינו וחסדיו.

ביום ג' פרשת משפטים, כאשר הרבי מב"ב הופיע בהדרו בעיר התורה לייקווד, אמר לי הרבי: **דער "נועם שיח" פון דעם פאראנגענעם וואך "פרשת יתרו", איז א וויכטיגע שמועס, ומצוה לפרסום!** [ה"נועם שיח" של שבוע שעבר "פרשת יתרו" (דברי חיזוק והתעוררות בענין מצות "כיבוד אב ואם") הוא נושא חשוב מאוד, ומצוה לפרסם]...

השולחן ט השני
בעלי השטחה עברו לקבלת פירות. אחר נתכבד הרב **יושא מייזליש** לומר עזר משלנו. שרו רחם בוסדך, ויהי בוסטע, והרה"ג ר' **יוחאל שטיינמן** שורר און עבדא. רבעו שר ביה און חרין הגישו המאכלים קולג קארשט הערעג כטנהג הטקום. אחר שר רבינו חר"ק-ה אכסוף, וכסיום פתח כוטר השבת נועם הנשמות, הרה"ג ר' **שלמה זלמן פרידמן אב"ד סאטמב** נתכבד לומר ושמותו, ואש שלחבת עלתה בלכות וחזרו על חומר פעמים הרבה. אחר שרו שבכ יקר, ונתכבד הרה"ג ר' **יוחאל מיכל דסקל** ראש ישיבתו וקן בבארא פארק, לומר אז ביום השבעי. רבעו שר קר רבון חר"ק, אחר שרו פרוק ית עק, ושר הארומים **מוויזשניץ מאנסי** חומר אודה לקל חר"ק, אחר פתח רבינו בנימן נעשב (סקילען).

מה צריך משגיח לעשות??

סיפר לי הגה"צ רבי מתתיהו סלומון זצ"ל, משגיח רוחני דשיבת לייקווד: כאשר המשגיח הקודם, הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל, הגיע לימי הזקנה, ביקש ממני שאעקור את דירתי מגייטסהעד שבאנגליה - עיר מושבי דאז - ואקבע את דירתי בלייקווד שבארה"ב, כדי שאוכל לעמוד לימינו ולעזור לו בתפקיד ההשגחה, ולאחר מאה ועשרים שלו, אקח את התפקיד ממנו, להיות המשגיח בישיבה. כשהגעתי ללייקווד, שאלתי את רבי נתן "ילמדנו רבינו, מה צריך משגיח לעשות?" אמר לי רבי נתן שאבוא למחרת בשעה מסויימת לביתו, ושם ילמדני. למחר בשעה היעודה הגעתי לביתו של רבי נתן, וכעבור כמה רגעים נשמעה לפתע נקישה על הדלת, שם ניצבו אב ובנו בן השלש, שהגיעו אליו כדי שיגזוז משער הילד לרגל מלאת לו שלש שנים. רבי נתן לקח מספריים וגזז קצת משערות הילד, ובירך את האב ובנו, ופטרים לשלום. לאחר שפנו האורחים והלכו לדרכם, נפנה אלי רבי נתן ואמר לי "עכשיו ראית מה משגיח צריך לעשות???"

המשגיח זצ"ל במסיבה לישיבת "צמח צדיק" וויז'ניץ בארא פארק
בביהמ"ד סאנטוב לייקווד - שנת תשס"ח

המשגיח זצ"ל במלכה מלכה הראשונה של קהילת סאנטוב מוצש"ק ויק"פ תשס"ו

הדרכה לרב של קהילה

כאשר נתייסד בית מדרשינו, עליתי למעונו של הגה"צ רבי מתתיהו סלומון זצ"ל משגיח דישיבת לייקווד, לקבל ממנו "דברי הדרכה". בתוך דבריו אמר לי כן: אתה צריך להיות מוכן לכך, שלנהל בית המדרש, הוא שונה מלנהל ישיבה, ואינו דומה כלל. כאשר מנהלים ישיבה, יש מושג שנקרא "אלומניי" (alumni) - "בוגרי הישיבה", דהיינו שגם לאחר שהתלמידים עוזבים את הישיבה, והם הולכים ללמוד בישיבה אחרת, או שהם מתחתנים, ואפילו אם חלק מהם יוצאים לעבוד כדי להביא טרף לביתם, עם כל זה הם ממשיכים לשמור על קשר עם הישיבה. הם מחשיבים את עצמם כ"יוצא ישיבה פלונית", וכן מחשיבים את עצמם כ"תלמיד" של הראש ישיבה. מה שאין כן במתפללי בית המדרש. אלו שמתפללים בבית המדרש מסויים, אזי כל זמן שהם מתגוררים באיזור זה, ומתפללים בבית מדרש זה, הם מחזיקים קשר קרוב וחס עם הבית המדרש. הם מסורים ונאמנים בכל לב ונפש לבית המדרש ולהרב של הבית המדרש.

אבל ברגע שעוברים להתגורר באיזור אחר, ומתחילים להתפלל בבית מדרש אחר, מאבדים לאט לאט את המסירות והחמימות, ועם הזמן נחלש הקשר, עד שלפעמים מאבדים לגמרי את הקשר לבית המדרש הקודם...

א מעשה פון וואס דו גייסט שפרונגען!

בפרשת שלח העעל"ט (תשפ"ג) הופיע גליון "נועם שיח" תחת הכותרת "זיי א מענטש" (מס' 230). שלחתי את הגליון לכ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד מלעלוב שליט"א - על ישראל הדרתו בעיר ואם בישראל בארא פארק, והרבי הביע את גודל הנאתו המרובה. הרבי התייחס לכותרת הנ"ל, ואמר "יעצט גיי איך דיר זאגן א מעשה פון וואס דו גייסט שפרונגען!" [עכשיו אספר לך סיפור שתקפוץ מזה], וכך סיפר הרבי:

הרה"ק בעל "ברכת אברהם" מסלונים זי"ע היה אדוק ומקושר מאוד עם הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זי"ע, וה"ברכת אברהם" היה רגיל להזכיר אצל ה"בית ישראל" הזכרות שונות. פעם אחת היה לה"ברכת אברהם" הזכרה נחוצה, והלך מיד אל מעון קדשו של ה"בית ישראל". כאשר הגיע לשם התקבצו על אתר קבוצה מחסידי גור, והתחילו להידחק, והדוחק היה שם גדול מאוד. הם עמדו על השולחנות ועל הספסלים, וכמה שולחנות אף נשברו מכך. כשראה ה"ברכת אברהם" מה שאירע, נענה ואמר: מ'דארף זיין א מענטש! מ'דארף זיך אויפפירן מענטשלעך! [צריך להיות בן אדם! צריכים להתנהג כן אדם].

הגיב על כך ה"בית ישראל" ואמר, "בקאצק היו אומרים "שלח לך אנשים" - שיק אוועק דיין מענטשלעכקייט!" [תשלח את האנושיות שלך].

נענה ה"ברכת אברהם" ואמר, "אין קאצק זענען געווען האלב מענטשן און האלב מלאכים, אז מ'האט אוועק געשיקט די מענטשן איז געבליבן די מלאכים, דא איז פארהאנען האלב מענטשן און האלב בהמות, אז מ'וועט אוועק שיקן די מענטשן וועלן בלייבן די בהמות..." [בקאצק היו החסידים חציים בני אדם וחציים מלאכים, ממילא כאשר שלחו את האנשים, נשאו המלאכים, כאן החסידים הם חציים אנשים וחציים בהמות, ואם ישלחו את האנשים ישארו רק הבהמות]...

הרבי ה"בית ישראל" נהנה מאוד מהתשובה, עד כדי כך, שהרבי חזר אח"כ על הדברים בפני החסידים.

שאלתי את האדמו"ר מלעלוב שליט"א: איך העיז ה"ברכת אברהם" לומר דברים אלו בפני ה"בית ישראל"? אמר לי הרבי: אדרבה! דייקא מפני שהכיר היטב את ה"בית ישראל", וידע שה"בית ישראל" ינהה מזה...

בשבוע שעבר (פרשת תצוה תשפ"ד), כאשר כ"ק מרן אדמו"ר מסקווירא שליט"א, ישב שבעה ל"ע, על פטירת מחברתו הטהורה ע"ה, הגיע איזה בנש"ק, שהוא קרוב משפחה עם האדמו"ר מסקווירא, לנחם את האבלים.

בין הדברים סיפר, שלפני שנים רבות, יצא לו לשוחח עם ש"ב הרבנית מסקווירא ע"ה. במהלך שיחתם, שוחחו על השמות שיש בשני החצירות, בחצר הקודש סקווירא, ובחצר הקודש שלשם שייך הבנש"ק הזה. ודיברו על כך, שיש הרבה שמות אשר מצויים בשני החצרות.

הרבנית ע"ה נקראה בשם "חיה חנה", והבנש"ק אמר לה "די נאמען "חנה" טרעפט מען זייער אסאך ביי אונז, אבער "חיה" איז דא זייער ווייניג" [השם "חנה" מצוי מאוד אצלנו, אבל את השם "חיה" יש מעט מאוד]. נענתה אליו הרבנית "ביי ענק איז דא גענוג "חיות" [אצלכם יש די והותר "חיות"] [יש אומרים שכונתה היתה על "חיות דקדושה"]...

ער איז מיר א ידיד אמת!

מתוך דרשה בשמחת הפדיון הבן

של בן הרב ידידי' יהודה פרידמן שליט"א הי"ו - בן הרב שליט"א
א' קרח, כ"ט סיון תשפ"ג

הנני רוצה להביע ברכת "יישר כח" מעומק הלב, להכהן הפודה החשוב והנעלה, הרה"צ חסידא ופרישא רבי אהרן קאהן שליט"א אב"ד תולדות אהרן במאנסי, בנו יקירי וחביבי של כ"ק מן אדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א. כל יודעיו ומכיריו יודעים היטב כמה קשה לו לצאת מבית המדרש, ובפרט לערוך במיוחד דרך רחוקה ממאנסי עד לייקווד, זהו זכות גדולה וכבוד עצום בשבילנו.

אבל יתכן שבמידה מסויימת הוא מקיים בזה מצות "כיבוד אב". זכיתי ברוך ה' לקשר טוב וקרוב מאוד עם אביו הגדול כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א - לא מהיום - אלא כבר שנים הרבה, עוד מעת שהרבי היה מתגורר בעיר מאנסי שבארה"ב. בשנים ההם היה הרבי מגיע רבות לבקר בעיר לייקווד, חלק מזה ידוע ומפורסם, וחלק מזה אינו ידוע כל כך, וכבר אז נרקם בינינו קשר מיוחד.

גם אח"כ כאשר עלה הרבי על סם ההנהגה, היה מגיע כמעט בכל שנה לבקר בעיר לייקווד, והיה מתאכסן אצל אחד משכני הקרובים, ובכל לילה אחר השעות של "קבלת הקהל" הייתי הולך אליו ללמוד עמו ולהתבשמ מאורו. בהזדמנויות אלו עבר הרבי על הכתבים שלי ועל הספרים שלי, ואף האיר את עיני בעצות מחכימות ובהערות נפלאות, וזמן זמנים טובא שהינו בצוותא חדא, ויכולים לראות כל זאת בארכיוט בגליוני "נועם שיח", וכמו כן נדפס גם בספר "לקראת שבת", היוצא לאור על ידי מערכת "דרשו" (פרשת וארא).

בדרך כלל כאשר אני נוסע לארץ ישראל, אני משתדל לילך ולהשתתף בעריכת השולחן הטהור של הרבי שליט"א, וכמעט תמיד מכבד אותי הרבי לברך ברכת המזון על הכוס.

לפני מספר שנים הייתי בארץ ישראל, ובאותו זמן עדיין התגורר שם חתני הי"ו, ומפני שאכלתי את סעודת שבת אצלו, הייתי צריך לברך שם, ורק אח"כ הלכתי להשתתף בעריכת השולחן אצל הרבי שליט"א. כשהגיעו לברכת המזון, רצה הרבי כדרכו לכבד אותי לברך על הכוס, אבל אמרתי להרבי שכבר בירכתי ברכת המזון...

בשבת ההיא התקיימה שם שמחת "שבע ברכות", הרבי נטל את הכוס וביקר שש ברכות, ואח"כ הושיט לי את הכוס וכיבד אותי ב"ברכה אחריתא". אח"כ אמר לי הרבי בחיוך "פון מיר קען מען זיך נישט ארויס דרייען - מינעע ידידים דארף איך מכבד זיין!" [ממני אין יכולים להשתמט - את הידידים שלי אני צריך לכבד]

בריש שנה זו הייתי בא"י והלכתי להשתתף בעריכת השולחן של הרבי שליט"א, ונתתי להרבי את הספר "נועם שיח - ובלכתך בדרך" חלק ג', אשר יצא לאור לכבוד שמחת החתונה של הבעל שמחה החשוב שלנו, בני היקר נ"י, אשר פדה עכשיו את בנו הנולד לו למזל טוב. כאשר הרבי קיבל לידי את הספר אמר בקול רם: **נועם שיח שרפי קודש!**

לפני כמה שנים שהה הרבי שליט"א כאן בעיר לייקווד, וערך את השבת בבית המדרש ראחמיסטריווקא, ומפני המרחק הרב לא היה ביכולתי להשתתף במהלך השבת. אבל קיצרתי קצת בעת ה"סעודה שלישית" אצלינו, ותיכף אחר זמן מוצאי שבת נסעתי לשם להשתתף בשולחנו הטהור של הרבי בעת "רעוא דרעוויך".

כשהגיעתי לשם שרר חושך ברחבי בית המדרש, וכאשר נכנסתי, אמרו להרבי שאני הגעתי, ומיד אמר הרבי בקול רם "ער איז מיר א ידיד אמת!" [הוא ידיד אמת שלנו!]

נו, אז מאיז מכבד א' ידיד פונעם טאטן, איך קען זיין אז מיט דעם איז מען מקיים די מצוה פון "כיבוד אב"...

[כאשר מכבדים ידיד בית אבא, יתכן שמקיימים בזה את המצוה של "כיבוד אב"...]

על ישראל הדרתו בעבודת עבודה

מתוך דרשה בישיבה הגדולה דקרית טאהש קנאדא

א' תזריע תשפ"ד

הזכרתי מקודם את מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א מבני ברק, אשר על כן אני רוצה לספר לכם איזה דבר שהרבי בעצמו סיפר לי.

כולם יודעים שהרבי עבר תקופה קשה במשך שמונה עשרה שנים, ובאותם שנים היה הרבי מגיע לכאן הרבה לשהות בצל הקודש של הרה"ק מאטהש זי"ע, שהיה מעודד ומחזק אותו מאוד מאוד והחיה אותו באופן נפלא ביותר.

הרבי מוויז'ניץ סיפר לי, שהדבר שהחזיק אותו באותה תקופה קשה היה הספר הקדוש "עבודת עבודה" של הרה"ק זי"ע, וזה נתן לו את הכח להמשיך הלאה...

ובדרך אגב, שמעתי באומרים לי, דביומא הדילולא של הרה"ק מאטהש זי"ע (כ"ז מנח"א), לא אומרים תחנון במנין של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א.

אתמול בלילה לאחר ההבדלה של הרבי (מטאהש) שליט"א בביהמ"ד הגדול, סיפרתי סיפור אודות הכיפה [קאפל] שקיבלתי מאת הרה"ק זי"ע. שנה אחת שהייתי בראש השנה במחיצת הרבי מוויז'ניץ שליט"א בקרית וויז'ניץ בני ברק, והסתובבתי שם עם כיפה לבנה על ראשי. כשראני הרבי עם הכיפה, שאל אותי "של מי הכיפה הזאת?", אמרתי לו "פונעם טאהש'ער רבי זי"ע".

מיד כששמע הרבי את דבריי, אמר בהתרגשות, "אה! פונעם טאהש'ער רבי! אזא זכות!" [מאת הרה"ק מטאהש! כזה זכות!]. כשראיתי את התרגשותו של הרבי, שאלתי אותו אם הרבי רוצה ללבוש את הכיפה הזאת לתפילה מסויימת. אמר לי הרבי, "אומר לך את האמת, אני קיבלתי מאת הרה"ק מטאהש זי"ע טלית קטן, ועדיין לא לבשתי אותו מעולם, אני מחזיק אותו בביתי לשמירה..."

אחר פטירתו של הרה"ק מטאהש זי"ע זכיתי להוציא לאור קונטרס "נועם שיח" - "קדוש ישראל ותפארתו", סיפורים ועובדות מדרכיו המקודשים של הרה"ק זי"ע.

סיפר לי בנו הגדול של הרבי מוויז'ניץ שליט"א, ה"ה הרה"צ רבי חיים מאיר שליט"א אב"ד קרית וויז'ניץ בני ברק, שבלייל ראש השנה קודם עריכת השולחן, נכנס לחדרו הפרטי של אביו הרבי מוויז'ניץ שליט"א, והוא ראה שהרבי יושב ומעיין בקונטרס "נועם שיח" - "קדוש ישראל ותפארתו" על הרה"ק מטאהש זי"ע - זה היה ההכנה שלו בלייל ראש השנה קודם הטיש...

אבער דאס דארף מען קענען

ביום ראשון העעל"ט, פרשת חיי שרה (תשפ"ד), ערכתי ביקור הוד אצל ראש הישיבה הגאון האדיר רבי שאול אלתר שליט"א, ששהה בעיר לייקווד לביקור בזק.

כשנכנסתי אליו, קיבלני הראש ישיבה במאור פניו, ואמר לי שהוא מעיין הרבה בגליוני "נועם שיח", ויש לו מהם הנאה גדולה וקורת רוח מרובה. הראש ישיבה שאל אותי אם הבאתי עימי "גוטע סחורה" [סחורה טובה], והגשתי לפניו חבילה של גליונות "נועם שיח".

שאל אותי הראש ישיבה: דאס איז אלעס פרישע סחורה? [האם כל זה סחורה חדשה] עניתי לו: "טוב עתיקא מחדתא", דאס איז געקליבענע אלטע סחורה פון יארן צוריק [אלו גליונות מובחרים שיצאו לאור במשך השנים]

הראש ישיבה התחיל לעיין בערימת הגליונות, וקרא את הכותרות של כל גליון וגליון. ביניהם היו הכותרות: "עס פאסט נישט???" (כי תבא תשע"ד, מס' 15), "יא! מקען זיין נארמאל" (נשא תשע"ו, מס' 57), "א שיינע איד" (ורא תשע"ט, מס' 112), "פרום - אני לעצמי" (מסעי תשע"ד, מס' 9), "דריי נישט קיין קאפ" (וישלח תשע"ה, מס' 89), ועוד. הראש ישיבה חיך ואמר: די קעפלעך שרייען ארויס! [הכותרות זועקים בעד עצמם]

אח"כ הגיע הראש ישיבה לגליון שכותרתו "מ'קען זיין נארמאל?? - מ'דארף זיין נארמאל!!" שחק הראש ישיבה ואמר: ריכטיג, מ'דארף זיין נארמאל, אבער דאס דארף מען קענען [נכון, צריכים להיות נורמלי, אבל צריכים לזה יכולת]...

אן איר-איר אייניקל

לאחרונה נולד דור חמישי למרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א בלעה"ר, והגיב הרבי שליט"א: "כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-וויליאמסבורג שליט"א אמר לי בדרך מליצה "עורי עורי שיר דברי" - אז ס'איז אן איר-איר אייניקל, דארף מען זינגען שירה פארן הייליגן באשעפער..."

דער גרעסטער מופת פונעם קאסובער רבי זצוק"ל

סיפר לי מחותני, הנגיד החסיד התורני, הרב חיים מאיר פישמן הי"ו, שכאשר בנו-חתני הרב נתן הערש ני"ו למד בימי בחרותו בארץ ישראל, רצה לנסוע בימי בין הזמנים יחד עם קבוצה של חברים לאוקראינה. בנו התקשר אליו וסיפר לו שהוא רוצה לנסוע, ובין הדברים אמר כי בעת שיהיו באוקראינה יסעו ממקום למקום באמצעות "מטוס קל" [א קליינע פליגער]. אמר לו האב: אתה יכול לנסוע לאוקראינה, אבל איני נותן לך רשות בשום אופן לנסוע עם ה"מטוס קל".

הבן ניסה להתווכח עם אביו, ואמר לו שכולם נוסעים עם מטוס מסוג זה, ואין בזה שום סכנה. אבל האב אמר לו שלפי המצב הנוכחי, בשום אופן אי אפשר לנסוע עם המטוס הזה. אמר לו הבן: אם החברים שלי לא יסעו עם המטוס, גם אני לא אסע...

כעבור כמה ימים, כשהבן כבר שהה באוקראינה, צלצל הטלפון של מחותני הרב פישמן. הוא ענה לטלפון, ושמע את קולו של כ"ק אדמו"ר מקאסוב זצוק"ל, אשר שהה בימי הקיץ בארץ ישראל. הרבי אמר לו: איך בין היינט געווען ביים "ציון" פונעם הייליגן רמ"ק, און דער הייליגע אר"י הקדוש זי"ע, און איך האב אינזינען געהאט דרך מיט דיינע קינדער! [הייתי היום על ציון קדשו של הרמ"ק, וכן על ציון קדשו של האר"י הקדוש זי"ע, והזכרתי אותך ואת יוצאי חלצין]...

מחותני הודה להרבי, וסגר את הטלפון. ותיכף התחיל להרהר: מה אירע כאן? מעולם לא קיבלתי מהרבי טלפון כזה, ובכלל, הרי לא הזכרתי את עצמי לאחרונה אצל הרבי, ולא דברתי עם הרבי לאחרונה, ומדוע נזכר הרבי ממנו... הדבר היה לו לפלא גדול, כי ממש אין דרכו של הרבי בכך!

זמן קצר אחר כך, שמע מחותני בה"נייעס" [חדשות], שמטוס קל עם בחורים התרסק באוקראינה, וכל הבחורים נספו ל"ע. אימה וחרדה נפלו עליו, בידעו שעל מטוס זה היה בנו אמור לנסוע, וליבו נשבר בקרבו. אך כעבור זמן מה קיבל טלפון, והנה על הקו נמצא לא אחר מאשר בנו...

הבן אמר לו: אבי, אני רוצה להרגיע אותך, אתה בודאי חושב שאני הייתי על המטוס. אכן, זהו המטוס שאני וחבריי היינו אמורים לנסוע עמו, אבל לבסוף לא נסענו...

מחותני התרגש מאוד לשמוע שבנו חי וקיים, והודה מעומק ליבו לבורא עולם. אבל בד בבד נפל עליו פחד, בזכרו שלפני שעות ספורות התקשר אליו הרבי מקאסוב, ואמר לו שהזכיר אותו ואת בניו...

הוא מיהר להתקשר אל הרבי, וסיפר לו כל הענין, ואמר: דאס איז א "מופת" פונעם רבי'ן! א בעל שם'סקע מעשה! [זה מופת של הרבי, בעל שם'סקע מעשה], אולם הרבי צחק וביטל את דבריו.

מחותני לא וויתר, ולא נתן להרבי להתחמק ממנו באמרו: איך וויל דער רבי זאל מיר זאגן, פארוואס האט דער רבי מיך גערופן? [אני רוצה שהרבי יאמר לי, מדוע התקשר אלי הרבי]. אמר לו הרבי: איך וועל דיר זאגן דער אמת, איך בין געווען ביים "כותל", און איך האב געטרופן דיין זון, און דיין זון האט זיך געזעגנט פון מיר, און געזאגט אז ער פארט קיין אוקראינה, נו, היינטיגע צייטן, אז א ישיבה בחור פארט קיין אוקראינה דארף מען אים אינזינען האבן!

[אומר לך את האמת, הייתי ב"כותל המערבי", ופגשתי שם את בנך, ובנך נפרד ממני, ואמר שנוסע לאוקראינה, נו, בזמנינו, כאשר בחור ישיבה נוסע לאוקראינה, צריכים ולהתפלל עליו]...

ברוך אגב, כאשר סיפרתי מעשה זה, הגיב אחד מהשומעים: זהו מעשה נורא הוד, חבל שזה לא יופיע ב"נועם שיח" (ביודעו כי אין דרכי להביא שם סיפורי מעשיות של "מופתים", רק דברים שאפשר ללמוד מהם)...

אמרת לי: דער גרעסטער "מופת" איז, אז מ'הערט נאר אז א בחור פארט קיין אוקראינה, און מ'דאוונט פאר אים, א זעלכע "מופתים" ברענג איך יא! [ה"מופת" הגדול ביותר הוא, כאשר רק שומעים על בחור שנוסע לאוקראינה, ותיכף מתפללים עבורו, מופתים כאלו אני כן מביא]...

שיריים בעין יפה

בחדוש תשרי העל"ט (תשפ"ד), בעת שהותי בארץ ישראל, הגעתי לקרית וויז'ניץ בבני ברק בערב ראש השנה זמן קצר טרם התקדש החג. תחילה הלכתי לביתו נאוה קודש של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, לקבל ממנו ברכת "שלום".

בהיכנסי אל הקודש פנימה, קיבלני הרבי במאור פניו, והגשתי לפניו חבילה של גליוני "נועם שיח". הרבי הודה לי מאוד, ואמר לי שבמשך כל השנה הוא מקבל את הגליונות "נועם שיח" היוצאים לאור, הוא עובר עליהם ומעיין בהם, והוא ממש מחיה את עצמו בהם. הרבי הוסיף עוד ואמר, שידוע לו על הרבה יהודים שמשיבים את נפשם בגליונות אלו.

ביני לביני נכנס המשב"ק הרה"ח ר' אהרן גאטסמאן הי"ו, והגיש לפני צלחת גדולה גדושה בקוגל ופערפי"ל, באמרו לי שזה "שיריים" מאת ה"טועמיה" של הרבי, ושאני יכול לאכול ולגמור את הכל, כי ממילא אף אחד אינו עתיד להיכנס לכאן עד זמן הדלקת הנרות.

היות שאכן הייתי רעב במקצת, מפני שעדיין לא אכלתי "טועמיה" כראוי, עשיתי כדבריו, ואכלתי את כל מה שהוגש לפני. לאחר מכן הודיתי להרבי, ואמרתי לו: דאס איז א זעלטענע היכי תימצא, מ'קען עסן "שיריים", און מאכן אויף דעם א ברכת "על המחיה"... דער רבי האט הנאה געהאט און געלאכט [זהו הזדמנות נדירה, לאכול "שיריים", ולברך אח"כ "על המחיה"... הרבי נהנה כשבת שחוק נסוכה על פניו].

כשנכנסתי אל הרבי בעש"ת, הבאתי עימי את ה"טאביק פושקע" [קופסת הטבק] שקיבלתי לכבוד יום הולדת הששים (כ' שבט תשפ"ג), והנחתי אותה לפניו. הרבי התבונן על הקופסא, הריח ממנה, ונהנה מאוד. אח"כ הראה לי הרבי, שגם לו יש "טאביק פושקע" כזה בדיוק. ביקשתי מהרבי אם אני יכול לקבל קצת "שיריים" מהטאביק שלו, וחשבתי שהרבי יוציא מעט טאביק מהקופסא שלו ויכניס לתוך שלי.

האט דער רבי אויף געמאכט ביידע טאביק פושקעס, און זיך ענגומען גיסן פון זיין פושקע אריין אין מיין פושקע. **דער רבי האט ארויסגעגאסן פון זיך כמעט א האלבע טאביק פושקע** [הרבי פתח את שתי הקופסאות, והתחיל לשפוך טאביק מהקופסא שלו אל תוך הקופסא שלי. הרבי שפך משלו קורב למחצית הקופסא]...

בדרך אגב, בליל יום הקדוש, ניגש אלי אחד מחשובי ונכבדי קרית וויז'ניץ בבני ברק, והראה לי קופסת טבק [טאביק פושקע] קטנה, ואמר לי ש"טאביק פושקע" הזה היה שייך להרה"ק מריבניץ זי"ע, והיום הוא נמצא ברשותו. ומעשה שהיה כך היה:

בילדותי, בעת שהרה"ק מריבניץ התגורר בעיה"ק ירושלים, נכנס אליו אבי עם קוויטל, ולקח גם אותי עמו. כשנכנסנו לחדרו, היה מונח על השולחן ה"טאביק פושקע" של הרבי, ואני, בהיותי ילד קטן, לקחתי את ה"טאביק פושקע" והתחלתי לשחק בו.

כאשר אבי הבחין בכך, כעס עלי וצעק: לייג אראפ דעם "טאביק פושקע", דאס באלאנגט פאר דער רבי! [תניח את ה"טאביק פושקע", זה שייך להרבי]. הרבי, בראותו כל זאת, ריחם עלי ואמר לי: דו קענסט זיך ווייטער שפילן מיט דעם [אתה יכול להמשיך לשחק בזה].

הרה"ק מריבניץ בירך אותנו מברכות קדשו, ובדרכנו החוצה אמר לי הרבי: דו קענסט האלטן דעם "טאביק פושקע", איך געב עס דיר פאר א מתנה [אתה יכול להשאיר אצלך את ה"טאביק פושקע", אני נתן לך זאת במתנה]. וממילא נשאר ה"טאביק פושקע" ברשותי.

האב איך זוכה געווען צו נעמען א ביסל "שיריים" פון דעם "טאביק פושקע" פון הרה"ק מריבניץ זי"ע, און אריינגעלייגט אין מיין "טאביק פושקע" [זכיתי לקחת קצת שיריים מה"טאביק פושקע" של הרה"ק מריבניץ, והכנסתי אותם לה"טאביק פושקע" שלי]...

ליקוי החמה מי כעמך ישראל

בשבוע שעעל"ט (פ' שמיני תשפ"ד) שהיתי בשב"ק בקרית טאהש בקנדה, ונשארתי שם ליום ראשון. התעכבתי זמן רב בציון של הרה"ק מטאהש זי"ע, ואח"כ נשאתי דברים בהיכל הישיבה הגדולה דקרית טאהש. ביום שני בבוקר יצאתי לדרכי לחזור לביתי, ועצרתי באמצע הדרך במקום מסויים ששם היו יכולים לראות את נפלאות הבורא - ולחזות בליקוי החמה המלא ששרר באזורים רבים בארה"ב ביום זה.

והנה מלבד הנפלאות הבורא, ראיתי עוד דבר נפלא. ראיתי שזורה אור גדול של "מי כעמך ישראל". במקום בו עמדתי לראות את ליקוי החמה, התאספו שתי קבוצות, בשטח מסויים התגודדו קבוצה של הרבה גויים, ולידם בסמיכות מקום על שטח אחר, עמדו קבוצה של יהודים. הגויים התנהגו בדרך בה הם רגילים ולמודים - שתיים ושיכורים ופרועים, ולהבדיל בין הטמא ובין הטהור, היהודים עמדו בדרך ארץ והתנהגו בעדינות ואצילות ודיברו ביניהם אודות ענין ליקוי החמה מפי ספרים ומפי סופרים.

באותן דקות של הליקוי, כשנעשה לגמרי חושך ושרר עלטה מוחלטת, התחילו הגויים להתפרע ולצעוק ולשרוק בקולי קולות, משא"כ היהודים יכלו לשמוע איך אחד צועק מתוך התרגשות "היייליגער באשעפער", ומשנהו לעומתו צועק "לעושה נפלאות גדולות לבדו", והשלישי מתרגש וצועק "מלא כל הארץ כבודו". כשהסתיים הליקוי, והשמש התחילה שוב לזרוח, יצאו היהודים במחול נלהב, ושוררו "אין עוד מלבדו"...

מי כעמך ישראל!!

The Solar Eclipse *Mi K'Amcha Yisrael*

Last week (*Parashas Shemini* 5784), I spent Shabbos in Kiryas Tosh in Canada, and I remained for Sunday. I spent a long time at the *tziyun* of the Tosher Rebbe, zy"u, and later delivered a speech at the *yeshivah gedolah* in Kiryas Tosh.

On Monday morning, I set out for home, and stopped on the way at a certain location where it was possible to see Hashem's wonders – the totality of the solar eclipse that was visible in some parts of the United States and Canada on that day.

Aside for the unbelievable wonders of Hashem, I saw something else that was remarkable. I saw the brilliant light of "*Mi K'Amcha Yisrael*." At the place where I stood to watch the eclipse, two groups had gathered. In one area was a large group of non-Jews, and not far from them, in a different area, stood a group of Yidden. The non-Jews behaved in the way they are used to – they were drunk and rowdy. *L'havdil* between the impure and the pure, the Yidden stood with respect, and acted with refinement and gentility, speaking amongst each other about the subject of a solar eclipse in our sources and *seforim*.

At those moments of totality, when it became completely dark, the non-Jews began to shout wildly, whistle and act crazy. In contrast, in the Jewish group, you could hear one of them cry excitedly "*Heiliger Beshefer*," and another one exclaiming "*I'Oseh nifla'os gedolos Levado*," while the third proclaimed "*Melo kol ha'aretz kevodo*."

When the eclipse came to an end, and the sun began to shine once again, the Jewish group joined hands and began to sing and dance to a rousing rendition of "*Ein Od Milvado*..."

Mi K'Amcha Yisrael

איך בין אים אזוי מקנא!

ביום א' פרשת בהר העעל"ט (י"א אייר תשפ"ד), נסתלק לגנוי מרומים כ"ק הגאון הצדיק הישיש והנעלה רבי יעקב שלמה קלוגהאפט זצ"ל, האדמו"ר מסטרעליסק.

חתנו כ"ק אדמו"ר מראחמיסטריווקא-לייקווד שליט"א סיפר לי, שבעת שמחת ה"חתן מאל" שנערך לאחד מילדיו, פיארו את השמחה אביו מרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, והותנו האדמו"ר מסטרעליסק זי"ע.

לפתע נענה אביו ואמר "קוק אָן מיין מחותן, איך בין אים אזוי מקנא! שייף עייל ושייף נפיק, ער זיצט און לערנט אַ גאנצע טאג, קיינער דרייט אים נישט קיין קאפ, קיינער ווייסט נישט פון אים צוזאגן, ער דארף גארנישט, ס'איז דאך ממש א מחיה, איך בין אים אזוי מקנא!!

[הסתכל נא על המחותן שלי, אני כל כך מקנא בו! שייף עייל ושייף נפיק, הוא יושב ולומד כל היום, אף אחד אינו מטריד אותו, אף אחד אינו יודע ממנו, הוא אינו זקוק לכלום, הרי זה ממש תענוג, אני כל כך מקנא בו!!]...

לכאורה - אומר הרבי מראחמיסטריווקא-לייקווד - זה דבר פלא, בעולם היו יכולים להסתכל על מו"ח כמו "לא יוצלח" הגדול ביותר, אין לו בית מדרש, אין לו ממון, אף אחד אינו יודע ממנו, אין לו כלום, והנה בא רבי של אלפי יהודים, אשר כל העולם רועש ממנו, ושמו הולך לפניו מסוף העולם ועד סופו, והוא **דווקא** מקנא במו"ח, הוא מבין **שהוא** זה שהגיע אל ה"שפיץ" [פסגה]!...

אלא - ממשיך הרבי - אמי הרבנית הצדקנית שתחי' סיפרה לנו, שחלומו של אבי מצעירותו היה, שאחר שישיא את ילדיו, יעלה להתיישב בארץ הקודש, וישב על התורה ועל העבודה כל ימיו ולילותיו, או ב"זכרון משה" שבירושלים עיה"ק ת"ו, או בעיה"ק צפת ת"ו. אבי מעולם לא עלה על דעתו שהוא עתיד להיות "רבי".

ואכן אחר הסתלקות אביו זי"ע, הוצרך כ"ק אדמו"ר ממאכנובא זי"ע להכריח את אבי לקבל עליו את הרעביסטעווע. אבי התווכח עמו, והתחנן אליו "צו וואס דארף איך דאס האבן? פאר וועמען? ס'איז נישט דא קיין ראחמיסטריווקא חסידים אין אמעריקא, אין ארץ ישראל איז דא חסידים, און איך האב אַ ברודער און ער איז געווארן רבי, וואס פעלט דאס מיר אויס? און צווייטנס, האט דער טאטע געזאגט, אַ רבי דארף מען קענען זיין.

[למה אני צריך את זה? בשביל מי? אין באמעריקא חסידי ראחמיסטריווקא, בארץ ישראל יש חסידים, ויש לי אח אשר קיבל על עצמו שם את עול ההנהגה, מה זה חסר ליי ועוד דבר, אמר אבי, צריכים לדעת איך להיות "רבי"]...

נענה אליו הרבי ממאכנובא: וואו זענט איר געוואקסן? אין א נואלד? איר האט געהאט א גרויסן טאטן, און געהאט א גרויסן זיידן! [היכן גדתם? ביער? היה לכם אב גדול, היה לכם סבא גדול] ולבסוף אכן הכריחו הרבי ממאכנובא לקבל על עצמו את עול ההנהגה.

מו"ח האדמו"ר מסטרעליסק זצ"ל - אומר הרבי - היה יהודי חשוב מאוד! היה יכול להיות לו הרבה מאוד. הוא היה ממלא מקום אביו, הוא קיבל את בית מדרשו בלונדון, ואכן ניהל אותו במשך כמה שנים, אבל לאחר תקופה מסויימת עזב את לונדון ועבר להתגורר בבארא פארק על יד ילדיו.

היה יכול להיות לו הרבה רעש סביבו, אבל הוא ברח מהכל, הוא לא רצה בית המדרש, הוא היה מחותן עם גדולי האדמו"רים, אבל מעולם לא לבש "רעבישע בגדים", היה נחבא אל הכלים, שייף עייל ושייף נפיק, ורצונו היה רק לשבת וללמוד כל ימיו, ואכן היה תלמיד חכם עצום מאוד! מורי חמי היה יהודי מאושר עד מאוד, לא היה חסר לו דבר.

ממילא - אומר הרבי - מיין טאטע און מיין שווער האבן ביידע געוואָלט די זעלבע זאך, נאר מיין שווער איז עס געלונגען און מיין טאטע נישט.

[אבי מורי ומו"ח רצו שניהם אותו דבר, רק ההבדל ביניהם הוא, למו"ח הצליח הדבר, ולאבי מורי לא הצליח הדבר]...

א מופת פונעם לונדונ'ער רבי

א נייע שיק-אינגל

פגשתי לאחרונה את אחד מנכדיו של כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-לונדון שליט"א, אשר סיפר לי כמה סיפורים נפלאים מזקינו הרבי שליט"א.

אחת מבנותיו של זקינו-הרבי מתגוררת סמוך אליו. היה זה השתא בימי ערב פסח (תשפ"ד), בלילה אחד שמעה הבת שדופקים על דלת ביתה. כאשר ניגשה לפתוח את הדלת, נשתוממה עד מאוד לראות את אביה-הרבי עומד שם, בכבודו ובעצמו, בלי שום גבאים ובלי ה"הויז בחור".

הרבי שאל אותה אם הוא יכול להיכנס ולקחת שלושה ביצים. והיא התבוננה ברוב תדהמה איך שהרבי נכנס אל המטבח, ניגש אל הפריז'דער [המקרר], לוקח שלושה ביצים, מודה לה על כך ויוצא מביתה.

זמן מה אחר כך דיברה הבת בטלפון עם אמה-הרבנית שתחי', והרבנית אמרה לה: איך האב באקומען א נייע "שיק-אינגל"... איך האב געהאלטן אינמיטן קאכן, און איך האב גערעדט צו זיך און געזאגט "אוי, ס'פעלט מיר דריי אייער!", און א קורצע צייט שפעטער קומט אריין דער טאטע און ער ברענגט מיר דריי אייער [קיבלתי "נער שליחויות" חדש... הייתי באמצע הבישולים, ודיברתי לעצמי "אוי, חסר לי שלושה ביצים! והנה זמן קצר לאחר מכן, נכנס אבא ומביא לי שלושה ביצים]...

האט די טאכטער געלאכט און געזאגט "דער טאטע איז געווען ביי מיר פריער, און גענומען דריי אייער" [צחקה הבת ואמרה לאמה: אבא היה אצלי מקודם, ולקח שלושה ביצים]...

א מופת פונעם לונדונ'ער רבי

עוד סיפר לי הנכד הנ"ל: לפני כמה שנים הובא ב"נועם שיח" (פרשת פנחס תשע"ט, מס' 133) סיפור אשר אירע בעיר לונדון (בשנת תשע"ח), בילד שהלך אל החנות לקנות כמה דברים, ובחזרתו בעודו ברחובה של עיר, נקרעה השקית שבידו, וכל הדברים שהיו בה נפלו על הארץ. הילד עמד אובד עצות, ולפתע עבר שם יהודי אשר ראה את הנעשה, וניגש אליו ואמר לו "המתן נא כמה רגעים אני תיכף חוזר".

היהודי הלך במרוצה, ואחר כמה רגעים חזר ובידו שני שקיות, ותיכף התחיל להכניס את הדברים אל השקיות. שקית אחת נטל בידיו ואת השקית השניה נתן לילד, ושאל אותו "היכן אתה מתגורר?", והלך יחד עמו לביתו, ועזר לו להעלות את השקיות עד לפתח ביתו.

זמן קצר אחר שאירע הנ"ל ("כ"ט אדר תשע"ח), נסתלק לגנזי מרומים כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, וכל בניו הוכתרו לאדמו"רים, ובתוכם גם בנו הרה"צ רבי דוד שליט"א המתגורר בלונדון, אשר הוכתר לאדמו"ר מוויזשניץ-לונדון.

בשבת הראשונה שהרבי ערך את שולחנו הטהור, נתקבצו ובאו קהל רב מתושבי העיר לחזות בעבודת הקודש, וביניהם גם הילד הנ"ל. כאשר הילד נכנס למקום עריכת השולחן, התבונן על הרבי היושב בראש השולחן, ותיכף קרא אל אביו בהתרגשות עצומה: טאטע, קוק, דער איד וואס זיצט דארט און פירט טיש, דאס איז דער איד וואס האט מיר געהאלפן מיט די פעקלעך! [אבא, הסתכל, היהודי שיושב שם ועורך את השולחן, הוא היהודי שעזר לי עם השקיות]...

מספר הנכד: אחרי שהסיפור הזה הופיע ב"נועם שיח", נזדמן לי להיות בביתו של זקני הרבי, וזקני אמר לי בחיוך "דו ווילסט זען א מופת פונעם לונדונ'ער רבי? קוק, איך וועל דיר ווייזן" [אתה רוצה לראות מופת של הרבי מלונדון? הבה ואראה לך] ואז הוציא זקני את ה"נועם שיח" והראה לי...

אז א באבע גיבט מעג מען נעמען

עוד סיפר לי הנכד הנ"ל: זקני הרבי מוויזשניץ-לונדון סיפר תחת אחד השיחים, שאחיו האדמו"ר מוויזשניץ-גיבערס שליט"א, כשהיה בחור צעיר לימים, ביקר פעם אצל זקנתם הרבנית הצדקנית מסקווירא ע"ה. הרבנית רצתה לתת לו דבר מה, והבחור אמר לה שתניח את הדבר, כי לא רצה לקחת מידה.

נענתה אליו הרבנית מסקווירא: איך בין נישט דיין וויזשניצ'ער באבע, וואס דו דארפסט מיר קושן די האנט! אבער אז א באבע גיבט עפעס מעג מען דאס נעמען [אני לא זקינתך מוויזשניץ, שאתה צריך לנשק את ידי! אולם כשזקינתך מושיטה לך דבר, מותר לך לקחת מידה]...

כל האדם - אפילו את הגבאי

סיפר יהודי המתגורר בלונדון: בבית המדרש בו אני נוהג להתפלל, התקיימה לאחרונה שמחת "קידושא רבא", לרגל לידת הבת אצל אחד ממתפללי בית המדרש.

בשבת קודש שבו נערכה ה"קידושא רבא", כיבד הגבאי את האברך "בעל השמחה", לעבור לפני התיבה לתפילת מוסף. כאשר הקהל ראו את מעשיו של הגבאי, עבר רחש בין הקהל, אשר ביקשו לרמוז לגבאי שאין עושים דבר כזה! וחלק מהם אף מחו בגבאי על הדבר, כשטענתם בפיהם: לא שולחים "בעל שמחה" לפני התיבה לתפילת מוסף, הרי במשך תפילת מוסף מגיעים אנשים מבתי מדרש אחרים, והם רוצים לברך את "בעל השמחה", ועכשיו שהוא מתפלל לפני התיבה לא יוכלו לגשת אליו, ויצטרכו להמתין עד סיום התפילה, ויש בזה משום "טירחא דציבורא"...

מספר היהודי: זמן קצר אח"כ פגשתי את חתנו של כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-לונדון שליט"א ושוחחתי עמו, ובתוך הדברים הזכרתי את המקרה עם האברך שערך "קידוש", והגבאי כיבדו לגשת לפני התיבה לתפילת מוסף, והיה להציבור טענות ותרעומות על הגבאי.

אמר לי חתנו של הרבי מוויזשניץ-לונדון: עכשיו שמע נא למה שיש לי לומר לך בזה, יש בפי "מעשה" נפלא, אשר בדרך אגב אפשר ללמוד ממנו שצריך תמיד לדון את כל אדם לכף זכות, ואפילו את הגבאי...

ומעשה שהיה כך היה: אברך זה, אשר ערך את ה"קידושא רבא" באותו שבת, כאשר נולדה לו בתו שתחי', נכנס אל מו"ח כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-לונדון שליט"א, לקחת ממנו ברכת "מזל טוב" לרגל שמחת ליבו. בתוך הדברים אמר למו"ח שיש לו בעיה גדולה! הוא המתין שנים ארוכות לזרע של קיימא, וקיבל על עצמו שלעולם לא ידבר בשעת התפילה, מתחילת התפילה ועד סופה, יהיה מה שיהיה.

והנה עכשיו נושע בחסדי ה', ונולדה לו בתו למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת, אבל יש לו בעיה גדולה, העולם נכנסים באמצע תפילת מוסף, וניגשים אל הבעל שמחה ומברכים אותו, וביניהם גם אנשים חשובים, ואיך לא יענה להם "ברוכים תהיו"? אבל מצד שני הרי קיבל על עצמו שלא ישוח כלל עד סוף התפילה! ועל כן אינו יודע לשיית עצות בנפשו כדת מה לעשות.

אמר לו מו"ח הרבי מוויזשניץ-לונדון: יש לי עצה עבורך, אתה יכול להתפלל מוסף לפני התיבה, וממילא אף אחד לא יגש אליך עד סוף התפילה!....

ברם מו"ח הבין בחכמתו שהאברך יתבייש לבקש מהגבאי שיכבד אותו להתפלל לפני התיבה, על כן הרים מו"ח טלפון אל הגבאי הזה, ואמר לו: איך וויל דיך בעטן א פערזענליכע טובה, איך וויל אז דעם שבת זאלסטו צו שיקן דעם יונגערמאן דער "בעל שמחה" צו מוסף [אני רוצה לבקש ממך טובה אישית, אני רוצה שבשבת קודש זו, תכבד את האברך ה"בעל שמחה" לגשת לפני התיבה לתפילת מוסף]. נו, אם הרבי מצווה שומעים בקולו! וזו הסיבה שעמדה מאחורי מעשיו של הגבאי, אשר שלח את "בעל השמחה" לגשת לתפילת מוסף...

הגבאי או הרבי?...?

לאחרונה פגשתי את הרה"ח ר' יצחק קוולענקא הי"ו, ושמעתי ממנו סיפור נפלא שאירע לו, וכך סיפר:
לפני הרבה שנים כשנסעתי לארץ ישראל, נתן לי אבי ז"ל מעטפה סגורה, וביקש ממני להיכנס אצל הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע בעיה"ק ירושלים, ולמסור לו את המכתב ביד. ר' יצחק מוסיף ואומר: מעולם לא ראיתי את הרבי מראחמיסטריווקא - ולא כהיום שתמונות מתפרסמות כהרף עין ב"כל העולם כולו" (תרתי משמע...) - ולכן לא ידעתי איך נראה הרבי.

מספר ר' יצחק: בהגיעי לארץ ישראל, ניגשתי לביתו של הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא ודפקתי על הדלת. הגבאי פותח את הדלת, ואני שואל אותו אם אפשר להיכנס כעת אל הרבי, והגבאי אומר שאפשר להיכנס. נכנסתי, והגבאי מושיב אותי אצל השולחן, מתיישב גם הוא ומתחיל לשוחח עמי, התברר לי שהוא מכיר את אבי ואת זקני, ותוך כדי שאני משוחח עמו אני שואל אותו אם הוא יכול לכתוב לי קוויטל, הגבאי אומר "כן", ופתח מגירה והוציא נייר והתחיל לכתוב לי קוויטל. אדהכי והכי, הוצאתי את פנקס הטשעקים וכתבתי טשעק והנחתי על השולחן, וכשהגבאי סיים לכתוב את הקוויטל, מסר לי את הקוויטל ולקחתי את זה והמתנתי שיאמר לי מתי אני יכול להיכנס אל הרבי.

לאחר שעה קלה אומר לי הגבאי שאמסור לו את הקוויטל. מסרתי לו את הקוויטל, והגבאי התחיל לקרוא את הקוויטל תוך כדי שהוא מתעכב על כל שם ושם ושואל אותי בפרטות על כל אחד ואחד.

לפתע נפלה מחשבה נועזת במוחי, התחלתי לחשוב אולי זה שאני מדבר עמו - אינו הגבאי - אלא הוא הרבי בכבודו ובעצמו! שכן אני רגיל בחסידות אליה אני משתייך - ב"סקוויורא" - שתחילה נכנסים לחדרו של הגבאי, מתיישבים ומדברים עם הגבאי, והגבאי כותב קוויטל, ואח"כ נכנסים אל הרבי בקודש פנימה, אבל אולי כאן - חשבתי - המנהג שונה, ואולי זה הרבי בעצמו...

מספר ר' יצחק: לאחר שחשבתי כך, החלטתי שלפי הנראה אכן אני מדבר כעת עם הרבי בכבודו ובעצמו! אחזנתי רעדה, ומיד קמתי מהכסא ועמדתי ביראת הכבוד.

הרבי סיים לקרוא את הקוויטל, ובירכני בברכות חמות ולבביות. ואני - אומר ר' יצחק - עמדתי וקפאתי על מקומי, ולא ידעתי מה עלי לעשות. בקול חנוק ביקשתי מהרבי מחילה, והצטדקתי שפשוט לא ידעתי... הרבי שמע חייך, ושאל אותי "אתה חושב שאינני יכול לכתוב קוויטל? - עוד אצל אבי זי"ע כבר כתבתי קוויטלעך"... אמרתי להרבי "לא זו הבעיה, אלא שהתנהגתי עם הרבי בפחיתות הכבוד". הרבי עשה עם ידו תנועת ביטול...

מספר ר' יצחק: יצאתי מבית הרבי, ועמדתי נבהל ומשתומם ולא יכולתי לעכל מה שעבר עלי. כשחזרתי לאמערקא, נסעתי לשיכון סקוויורא, ונכנסתי אצל בנו של הרה"ק זי"ע - כ"ק אדמו"ר הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, שהתגורר באותן שנים בסקוויורא - וסיפרתי לו כל השתלשלות הדברים שאירע עמי אצל אביו, ושאלתי אותו איך לפייס את אביו. חייך הרבי זי"ע ואמר "מ'דארף מייך טאטן נישט מפיס זיין, ביי אים איז דאס א נארמאלע הנהגה" [אין צריכים לפייס את אבי, אצלו זו היא הנהגה רגילה]...

מספר ר' יצחק: שנים רבות אח"כ, כשהרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע אתקטר בהאי קטירא ונסתלק מהאי עלמא, ובנו השני (הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע) קיבל את כתר האדמורו"ר באמערקא, ועבר מסקוויורא והתיישב בבארא פארק הנהיג את העדה הקדושה, הייתה לאבי ז"ל חזקה להיכנס אל הקודש פנימה בכל ערב פסח, והרבי זי"ע היה נותן לו "ערב פסח מצה" מה"מצות מצוה" שהרבי אפה בערב פסח, ולאחר פטירת אבי שאלתי את הרבי אם אני יכול להחזיק ב"חזקה" שלו, והרבי אמר "כן! - בתשואות חן".

כשהגיע ערב פסח, עליתי לבית הרבי זי"ע, ודפקתי על הדלת. הרבי פתח לי את הדלת וראיתי מסתובב בבית כשהוא לבוש עם טלית קטן והולך עם גרביים, ועוזר לסדר את הבית לכבוד פסח. כשהרבי ראה אותי, לבש את הבעקישע שלו והתחיל לחפש את נעליו, הרבי נכנס ל"קוויטל שטוב" והתכופף לבדוק מתחת למיטה אם הנעליים שלו נמצאות שם, ומיד רצתי אליו ואמרתי לו שאני אתכופף להוציאן מתחת המיטה, אך הרבי לא הניח לי והתעקש להתכופף בעצמו, הוא לבש את נעליו נטל את ידיו והגיש לי מצה.

בצאתי מבית הרבי - מספר ר' יצחק - נזכרתי מהפגישה שהייתה לי לפני שנים רבות עם אביו של הרבי ה"ה הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע...

דו ביסט אַ מחלל שבת

בעת שהותי ב"שבת שובה" העעל"ט (תשפ"ד) בקרית וויז'ניץ בני ברק, התפללתי "תפילת מוסף" לפני העמוד. כמנהגי, אמרתי את הפסקאות של "כתר" למטה, ולא למעלה כמו שנוהגים בחצר הקודש וויז'ניץ בני ברק.

אחר התפילה ניגש אלי הרה"ח ר' ישראל וויינבערגער שליט"א, ואמר לי "אתה חיללת את השבת!" וסיפר שלפני שנים רבות, עוד בחיים חיותו של הגה"ק בעל "ישועות משה" זי"ע, כשהיה כבר חלוש מאוד, כיבדו הרבי שליט"א להתפלל מוסף לפני התיבה, והיות שלא היה רגיל להתפלל "מוסף" לפני התיבה, רק "שחרית", על כן לא היה בקי היטב בנוסח של "כתר", ולכן ירד בכל קטע כמו בקדושה דשחרית.

אחר התפילה ניגש אליו הרבי ואמר לו "דו האסט מחלל שבת געווען!" [אתה חיללת את השבת]. והרבי ביאר כוונתו, שבמארמראש, אם יהודי שינה ממנהגו של הרבי אפילו בתנועה קטנה, אמרו לו "דו ביסט א "מחלל שבת"! [אתה "מחלל שבת"]...

סיפרתי לר' ישראל, שלפני שנים רבות התפללתי כאן בביהמ"ד בקרית וויז'ניץ תפילת מוסף לפני התיבה, ואחר התפילה ניגשו אלי שני יהודים ישישים ודמעות בעיניהם, ושאלו אותי: פון וואו האט איר זיך אויסגעלערנט "נוסח וויז'ניץ"? [מהיכן למדתם "נוסח וויז'ניץ"?] עניתי להם: פון וויזשניצער רבי פון מאנסי [מהרבי מוויזשניץ מאנסי] - כשכוונתי למרן הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ זי"ע.

כששמעו את דברי אמרו: ס'שטומט! ווייל דאס איז דער נוסח וואס אונז געדענקען פונעם הייליגן "אהבת ישראל" זי"ע. דער "אמרי חיים" זי"ע האט משנה געווען צו זאגן "כתר" אויף ארויף, און אזוי איז זיך ווייטער נוהג דער רבי (ה"ישועות משה" זי"ע), און אזוי טוט מען דא אין ביהמ"ד. אבער זעט אויס אז דער וויזשניצער רבי פון מאנסי האט נאך דער ארגינעלער נוסח פונעם "אהבת ישראל".

[זה מתאים! כי זהו הנוסח שאנו זוכרים מהרה"ק בעל "אהבת ישראל" זי"ע. ה"אמרי חיים" זי"ע שינה לומר כתר "למעלה", וכן נוהג אחריו בנו הרבי (ה"ישועות משה" זי"ע), וכן הוא הנוסח כאן בביהמ"ד. כנראה שהרבי ממאנסי יש לו הנוסח המקורי כמנהג ה"אהבת ישראל"]

בדרך אגב, בשבת שובה שהה בקרית וויז'ניץ גם כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-בית שמש שליט"א. אחר תפילת מוסף, ניגש אלי הרבי ואמר לי "איך האב זיך געפילט אין דער היים" [הרגשתי בבית]... אמרתי לו "אז איך גיי אנגעטון מיטן טלית פונעם טאטע הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ זי"ע, פאסט אזוי אז איך זאל דאווענען מיט זיין נוסח" [כשאני מעוטף בטליתו של אביכם הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ זי"ע, מתאים שאתפלל בנוסח שלו]...

ממחרת יום הכיפורים, לפני שחזרתי לביתי לאמעריקא, ערכתי ביקור הוד אצל ידידי עוז הגאון החסיד המפורסם רבי מרדכי גנוט שליט"א, בעל מחבר "לווח דבר בעתו". כשנכנסתי לביתו, תיכף כשראה את פני בירך "שהחיינו" בשם ומלכות (שזה יותר מי"ב חודש שלא ראה אותי), ואח"כ סיפרתי לו כל מה שאירע לי בשבת שובה.

אמר לי ר' מרדכי, שהיה לו קביעות רבות בשנים, להיכנס בכל ראש חודש עם "קוויטל" אל הגה"ק בעל "ישועות משה" זי"ע. וגם כיום הוא ממשיך עם הקביעות, ובכל ראש חודש הוא נכנס אל הרבי שליט"א עם "קוויטל". אשר על כן - אמר לי ר' מרדכי - בעזשהי"ת כשאנסן בראש חודש הבעל"ט אל הרבי עם ה"קוויטל", אספר להרבי את כל הענין, ואשאל אותו אודות כך.

וכן הוה, כמה ימים אחר ראש חודש, התקשר אלי הגה"ח ר' מרדכי, וסיפר לי שנכנס אל הרבי, וסיפר להרבי את כל הענין, ולמשמע דבריו עלתה בת שחוק על פני הרבי. ר' מרדכי שאל את הרבי "האם הרבי יודע שהנוסח "למטה" מגיע מאת ה"אהבת ישראל"?", והרבי ענה: אוודאי ווייס איך! דער פעטער דער רבי פון מאנסי האט אויך אזוי געדאוונט [בודאי שאני יודע! דודי הרבי ממאנסי גם היה מתפלל כך]...

והרבי אף הוסיף, שהרה"ח המפואר ר' משה שווימער ז"ל, אמר לו הטעם למה ה"אמרי חיים" שינה הנוסח "למעלה": היות שמצוה למחר להתפלל מוסף קודם "חצות" (שו"ע או"ח סי' רפ"ו, ס"ד), והגם שאין הדבר מסתדר כן, אבל עם כל זה עושים רמז לזה, להראות שמזדוזים קצת בתפילת מוסף, כי הנוסח "למעלה" הולך קצת יותר מהר מהנוסח "למטה" שהוא יותר באריכות קצת.

אבל, אמר הרבי, אמרתי זאת רק בדרך חצות, אינני מקפיד באיזה אופן מתפללים, ואיך שמתפללים הוא טוב בשבילי.

אמרתי לר' מרדכי בדרך אגב, שפעם הגיע אורח אצלינו בביהמ"ד, וכשכיבדתי אותו להתפלל לפני התיבה, שאל אותי איזה "נוסח" מתפללים כאן? "נוסח וויז'ניץ", "נוסח ראחמיסטריווקא", "וועלטס נוסח" [נוסח העולמי] "נוסח סאנטוב"?... אמרתי לו: דא דאוונט מען נוסח "אמרי חיים"! האורח הסתכל עלי ושאל: וואס מיינט דאס "נוסח אמרי חיים"? [מה הכוונה "נוסח אמרי חיים"]

סיפרתי לו: שכאשר הרה"ק בעל "אמרי חיים" זי"ע השתדך עם הרה"ק מסקווירא זי"ע [אשר בנו הרה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ זי"ע היה חתנו של הרה"ק מסקווירא שני פעמים], התיישבו שני המחוננים לסכם ביניהם עניני הנישואין, והרה"ק מסקווירא פירט לפני ה"אמרי חיים" רשימה ארוכה של "קפידות", אשר הוא נוהג בהם.

ה"אמרי חיים" האזין לכל הרשימה, וכאשר הרה"ק מסקווירא סיים את דבריו, אמר ה"אמרי חיים": ביי אונז איז דא איין "קפידא", נישט צו האבן קיין "קפידות"! [אצלינו יש "קפידה" אחת, שלא להקפיד]... ועוד סיפרתי לו, שהנה"ח התורני רבי חיים גראס ז"ל, התפלל כמה פעמים לפני התיבה בבית מדרשינו - כשהיה שווה כאן אצל חתנו בימים טובים ובשבתות - וגם הוא התפלל "למטה". וסיפר לי שכך שמע מהרה"ק מאנטניא זי"ע. והוסיף - כדמונני בשם הרה"ק מאנטניא - שהטעם שה"אמרי חיים" שינה להתפלל "למעלה", היה כדי להתפלל מתוך "רוממות"...

שנה אחת שהיתי בבארא פארק בשבת אחר פורים, ובבוקר התפללתי בביהמ"ד של ידידי ש"ב כ"ק אדמו"ר מקאסוב זצ"ל. לתפילת מוסף ניגשתי לעמוד עקב יום היארצייט של אמי מורתי ע"ה החל בכ"א לחודש אדר השני.

לאחר התפילה ניגש אלי הרבי, ואמר לי שהנוסח שבה התפללתי הוא נוסח וויז'ניץ המקורי של הרה"ק ה"אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע, ואביו הרה"צ מקאסוב-זאלישטשיק זצ"ל היה מתפלל כך. כאשר שאלתי הרבי באיזה נוסח הוא בעצמו מתפלל, השיב לי "אינני יודע"...

ביצה שנולדה בוויז'ניץ

שמעתי פעם בדרך חצות מאת הגה"ח רבי ברוך גריפל שליט"א משפיע רוחני בק"ק באבוב בירושלים עיה"ק, שהיה יהודי מעדות המזרח, שהיה מתפלל לפעמים בשבת קודש בביית מדרש דחסידי וויז'ניץ. פעם כשהיה לו יארצייט כיבדו אותו לגשת לפני התיבה, ובהגיעו בחזרת הש"ץ ל"קדושה", אמר בנוסח הספרדי "אז בקול רעש גדול וכו', מתנשאים לעומת שרפים **ביצה לעומתם משבחים ואומרים**"... כל הקהל השתוממו מאוד למשמע אונם, ואחר התפילה שאלו אותו לפרש הדבר, מנין נכנסה "ביצה" באמצע ה"קדושה"? אך הוא השיב לעומתם רוב תמימותו: בפעם הקודמת שהתפללתי כאן בוויז'ניץ, שמעתי את חסידי וויז'ניץ אומרים בהתלהבות גדולה "אז בקול רעעעש גדול, אוי אדיר וחזק משמיעים קוול, מתנשאים לעומת שרפים, אייני לעומתם משבחים ואומרים". אחר התפילה שאלתי לאחד "איך אומרים **אייני** בלשון הקודש?", והלה ענה לי "ביצה", על כן אני מתפלל כאן **בנוסח שלהם**...

צוויי פעטש

במלוה מלכה לטובת ביהמ"ד סאנטוב, מוצש"ק ויקהל תשפ"ד

היום (כ"ט אדר א') היה יומא דהילולא רבא של כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי הגה"ק בעל "תורת מרדכי" צוק"ל, אשר זכיתי אצלו לחביבות מיוחדת ולאותות אהבה.

כאשר נתייסד בית מדרשנו, לא היה כאן מקוה בכל האיזור. היה זה מקום חדש, אשר זה לאחרונה נתיישב, ועדיין לא היה כאן שום מקוה, המקוה הקרוב ביותר היה מהלך של חצי שעה.

כאשר נכנסתי אל הרבי זצ"ל וסיפרתי לו מזה, הגיב מעומק לבו, "אָ געגנט דאָרף האָבן אַ מקוה!" [שכונה חייבת שיהיה בה מקוה], ותיכף ומיד נתן לי סכום כסף שאתחיל בבניית המקוה.

הרבי היה כידוע מאוד אויסגערעכנט [מחושב] בעניני כספים, אבל בכל פעם שנכנסתי אצלו באותה תקופה, היה תיכף מתעניין "וואו האלט מען מיט די מקוה? דא האסטו געלט, **ענדיג די מקוה!**" [היכן אווזים עם המקוה? הא לך כסף, **תסיים את בניית המקוה!**]

הרבי לא הניח לי, ובכל הזדמנות היה מזרז אותי "מ'דארף האבן אַ מקוה!!!" [צריכים מקוה]

בניית המקוה ארכה זמן רב, חדשים ארוכים חלפו עד שנסתיימה מלאכת הבניה. וכאשר גמרו את המקוה בשעה טובה, נכנסתי שוב אל הרבי ואמרתי לו: ברוך ה' גמרו לבנות את המקוה! ואני רוצה לומר להרבי, שלא החסרתי אפילו שבת אחת מליילך למקוה! בכל שבת בבוקר הקדשתי לזה שעה ומחצה, משעה שבע ומחצה עד שעה תשע. מחצית השעה הלכתי, מחצית השעה הייתי שם, ומחצית השעה חזרתי.

אפילו אחרי "ליל הסדר" לא ידעתי אם נשאר לי זמן לנוח מעט, כי חששתי שלא ישאר זמן מספיק בשביל המקוה, וברוך ה' בכל התקופה הזאת לא החסרתי אפילו שבת או יו"ט אחת.

אלו הזוכרים את הרבי, כשהיה לו חביבות לאיזה דבר, היה מבטא את החביבות על ידי שהעניק סטירת לחי - אַ פאטש. ילדים שנכנסו אליו ונבחנו על משניות, היו זוכים לקבל סטירת לחי כאות חיבה.

כאשר אמרתי להרבי, שלא החסרתי אפילו שבת אחת מליילך למקוה, אמר ברוב התפעלות: אזוי!?! קיין איינמאל נישט פארפעלט?! [ככה? אף פעם לא החסרת?!] ונתן לי שתי סטירות לחי חזקות - אבער אזעלכע צוויי פעטש, נישט סתם...

נאכגעמאַכט דער רבי

בימי ילדותי וגם כשהייתי בחור צעיר, זכיתי להסתופף הרבה בצילו של הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ ז"ע. בהיותי מתגורר בבארא פאָרק סמוך ונראה לבית המדרש דחסידי וויזשניץ, היה הרבי מגיע לשם הרבה, והייתי משתתף בכל הטיש'ן והמעמדים, וגם בתפילות בש"ק ובימות החול. כמו"כ הייתי נוסע למאנסי לעתים קרובות, להסתופף בצילו ביומא דפגרא וימים טובים.

פעם שאלני אחד, אם דבקה בי איזו תכונה או הנהגה שראיתי אצל הרבי ז"ע בימי ילדותי. אמרתי לו בחיך "הרבי היה רגיל להסיר את המשקפיים (ברילן) לפני אמירת קר"ש בתפילת שחרית ובתפילת ערבית, וכך נשאר בלי המשקפיים עד שעמד לפני תפילת שמו"ע, ומאז שהייתי ילד, חייתי (נאכגעמאַכט) את מנהגו של הרבי, והייתי מוריד את המשקפיים שלי מעל פניי על פעם לפני אמירת קר"ש, ונעשה אצלי הדבר להרגל, וכך אני עושה עד היום הזה"...

די נשמה הערט

אחר שהופיע הגליון "נועם שיח - שרגא דנהורא", על כ"ק אדמו"ר מקאסוב צוק"ל (נועם שיח מטו"מ תשפ"ד, מס' 260), פנה אלי הרה"ח ר' מנשה זילבער שליט"א, ממקורביו הגדולים של הרבי צוק"ל, ואמר לי שרוצה להוסיף על מה שהובא ב"נועם שיח", אודות ההערכה המופלגת שהעריץ כ"ק אדמו"ר מקאסוב צוק"ל את הרה"ק מטאהש זי"ע, וסיפר לי מעשה, שהוא בעצמו ראה בעיניו.

ומעשה שהיה כך היה: בחודש אייר שנת תשע"ה, כשלושה חדשים קודם הסתלקותו של הרה"ק מטאהש זי"ע לגניז מרומים, התבטא האדמו"ר מקאסוב, שיש לו תשוקה גדולה לראות את פני הרה"ק מטאהש. מספר ר' מנשה: לקחתי את הרבי ברכי ונסענו לקנדה, ובמהלך הדרך הכנתי את האדמו"ר מקאסוב, שידע שמצבו של הרבי מטאהש אינו כמקדם, כמעט שאינו מגיב, הוא יושב בלי שום תנועה, וברוב הזמן עיניו עצומות, אין יודעים אם הוא שומע מה שמדברים אליו או לאו, הרבי אינו מדבר כלל, לעתים נדירות אפשר להבחין שעונה "אמן", אבל לא יותר מזה.

הרבי מקאסוב נענה אלי: ווען א צדיק לעבט נישט, מענטשן רעדן זיך אויס צום צדיק "הייליגער צדיק" וכו', צו וועמען רעדט מען דא? נאר מ'רעדט צו די נשמה, אז מ'רעדט צו די נשמה דעמאלט הערט מען! [כשהצדיק כבר אינו בין החיים, באים אנשים ושופכים את ליבם אצל הצדיק, "הצדיק הקדוש" וכו', אל מי הם מדברים? אלא שהם מדברים אל הנשמה, כשמדברים אל הנשמה אז שומעים]...

המשיך הרבי מקאסוב: איז ממילא איז דא נישט ערגער, אז דער צדיק לעבט אבער ער רעדט נישט, ער ריעגירט נישט, אויב מ'רעדט צו די נשמה וועט די נשמה הערן [על כן כאן לא גרע מזה, כשהצדיק חי אבל הוא אינו מדבר, הוא אינו מגיב, אם מדברים אל הנשמה אז הנשמה שומעת]. מספר ר' מנשה: שאלתי את הרבי מקאסוב "איך מדברים אל הנשמה?", אבל הרבי לא ענה לי.

כשהגענו ל"קרית טאהש", התבטא האדמו"ר מקאסוב שהוא רוצה ללכת תיכף ומיד לראות את פני קדשו של הצדיק. כשנכנסנו למעון הרבי, הכינו הגבאים ג"כ את האדמו"ר מקאסוב שידע מה מצבו של הרבי, ואמרו לו שידע שהרבי מטאהש יושב על כסאו, אבל אינו מגיב כלום, ואינו מדבר כלום, במשך רוב הזמן עיניו עצומות, וכדאי שידע קודם כניסתו שלדאבון לב זהו המצב...

הרבי מקאסוב אמר שהוא רוצה להיכנס לבדו לחדר הרבי מטאהש, ואכן הרבי מקאסוב נכנס, והגבאים יחד עם ר' מנשה נשארו בחוץ. לאחר זמן מה פתחו הגבאים את הדלת, וממש קפאו על מקומם! הם פקחו זוג עיניים גדולות, ונשתוממו למראה עיניהם, הרבי מקאסוב יושב ומדבר אל הרה"ק מטאהש, און דער רבי האט זיך געווארפן! [והרבי מזדעזע מצד לצד], הם לא ראו כדבר הזה כבר זמן רב! הגבאים נשאר על עמדם, וראו איך שהרבי מקאסוב ממשיך לדבר אל הרבי מטאהש, והרה"ק מטאהש מלא התרגשות עד שהוא מתנוועע כל הזמן.

כאשר הרבי מקאסוב יצא מן הקודש, הסתכלו עליו כולם במבטי פליאה והשתוממות, והרבי מקאסוב נענה אל ר' מנשה "איך האב דיר געזאגט, אז מ'רעדט צו די נשמה הערט מען!" [אמרתי לך, כאשר מדברים אל הנשמה שומעים]...

ברצותי לדעת יותר פרטים, יצרתי קשר עם הרה"ח ר' ראובן מנחם שווארץ הי"ו, משמש בקודש רבות בשנים אצל הרה"ק מטאהש זי"ע, אשר בשנים האחרונות בפרט שהה בקביעות ליד הרבי, וכמעט שלא זהה ידו מתוך ידו. ר' ראובן מנחם אישר לי שהעובדא הוא אמת לאמיתו, וכך בדיוק אירעו הדברים עם כל הפרטים שמסרתי, ואין לו מה להוסיף על כך כלום. אבל יש לו להוסיף עובדא אחרת שראה בעיניו: מעשה ביהודי מניו יארק, שלא נמנה בין חסידי טאהש, אשר רבות בשנים היה מגיע אל הרבי זי"ע בכל ראש חודש להתברך. גם בשנותיו האחרונות, כאשר הרבי היה שרוי בחולשה יתירה, וכלפי חוץ כמעט שלא עשה כלום, עכ"ז עשה היהודי את דרכו הארוכה מניו יארק עד לקרית טאהש בקנדה בכל ראש חודש. בתקופה האחרונה של הרבי על אדמות, כאשר הרבי היה חלוש מאוד, וכמעט שלא הגיב כלום, ביקש האיש הזה מאביו שיבוא עמו פעם אחת אל הרבי לטאהש. אבל אביו אמר לו "וואס האב איך יעצט צו קומען, דער רבי טוט גארנישט, ער רעדט גארנישט, ער קוקט נישט, ער ריעגירט נישט, ער ווייסט נישט וואס טוט זיך מיט זיך" [מה יש לי לבוא עכשיו, הרבי אינו עושה כלום, הוא כלל אינו מדבר, הוא אינו מסתכל, הוא אינו מגיב, הוא אינו יודע מה קורה עמו]... אמר הבן לאביו, שאין זה אמת, אכן הרבי חלוש מאוד, אבל הרבי יודע טוב מאוד מה קורה מסביבו, לפעמים יכולים לראות שהרבי פותח את עיניו, ואז שייך להבחין איך שהוא מסתכל, ורואים בחוש שהרבי יודע טוב מאוד וואס עס טוט זיך [מה שקורה] לפעמים הרבי מנענע בראשו, לפעמים הרבי אומר "אמן", וכדאי מאוד לבוא. אמר האב לבנו "בשביל לראות את צורת הצדיק אני יכול להישאר בביתי, ולהסתכל על תמונה", אבל הבן הפציר מאוד באביו, ולבסוף, הסכים האב לבוא אל הרבי.

במשך כל הדרך התאונן האב "מה היה הצורך לקחת אותי לנסיעה ארוכה כזו, הרי ממילא לא אראה שם כלום, הרבי אינו מגיב למה שקורה מסביבו ואינו יודע מה קורה עמו". האב ובנו הגיעו לטאהש, וכאשר נכנסו אל הרבי, ניגש תחילה הבן עם קוויטל כדרכו בכל ראש חודש. הגבאי תיאר בפני הרבי שזהו אברך פלוני המגיע בכל ר"ח. הגבאי קרא את השמות הכתובים בקוויטל. הרבי הרים את ראשו, פתח את עיניו והסתכל עליו בחביבות, וחיך אליו. לאחר מכן קראו להאב שיגש אל הרבי, ותיכף כשניגש אל הרבי, הוריד הרבי את ראשו, ונשאר במצב זה כל הזמן. ניסו לומר להרבי שזהו אביו של האברך שהיה כאן מקודם, קראו לפניו את שמו מן הקוויטל, אבל הרבי נשאר בראש מורכן ובעינים עצומות, ולא הגיב כלום...

הרה"ק מטאהש זי"ע סוף ימיו

A Personal Call

For some time already, we have merited to grace your tables with the *gilyon* "Noam Siach". Since its inception, it has merited great *siyata diShmaya*, and has been warmly welcomed by those who thirst to hear the Word of Hashem. It reaches thousands of homes who greatly enjoy it at the Shabbos table. Many more keep asking to have it sent by email or in print. Much effort is invested into producing the pamphlet for the merit of the *tzibbur* .

At this time, we would like to offer you an opportunity to be a partner in our endeavor to spread Torah, by taking part in the great expenses involved. May the merit of doing so serve as a *zechus* for you to be inscribed in the book of *tzaddikim* for life, with much goodness and peace.

You can have the opportunity to dedicate an entire *gilyon* for \$250. You can do so in memory of someone, in honor of a *simchah*, as a merit for a *refuah* or success, or for any other reason you wish. To send details or to arrange a donation by credit card, you can reach out by email to

9996551.z@gmail.com

QUICKPAY: zichronelazar@gmail.com

The address for a donation by mail is:

**Cong. Zichron Elazar
5308 13th Ave., Suite 597
Brooklyn, NY 11219**

With blessings for a sweet new year

Machon Aperion L'Shlomo

אליכם אישים אקרא*

בס"ד, זה כבר עידן ועידנים, אשר זכינו לפאר את שולחנכם עם הגליון "נועם שיח", אשר מאז צאתו לאור עולם זכה לסייעתא דשמיא גדולה, להרוות את נפש הצמאים לדבר ה', והוא מגיע לאלפי בתים בישראל המענגים בהם את שולחן השבת, ורבים אומרים 'מי יראנו טוב', ובכל יום מתקבלים בקשות חדשות מאלה המבקשים לשלוח להם הגליון במייל או בהדפסה. הגליון נערך בהשקעה מרובה וביגיעה גדולה לזיכוי הרבים.

ועל עתה באנו, להעניק לכם הזדמנות להיות שותף במפעלנו להפצת התורה, וליטול חלק בהוצאות הגדולות והמרובות, וזכות הרבים יעמוד לכם באלף המגן להיכתב ולהיחתם בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ולשלום ולכט"ס.

ניתנת בזה ההזדמנות להקדיש קונטרס שלם בעד מאתיים ושלושים דולר [\$250]. תוכלו להקדיש את הקונטרס לעילוי נשמת, לשמחה, לרפואה, להצלחה, ולכל מה שתחפצו. כמו"כ אפשר גם להקדיש חצי קונטרס וכו'.

לשלוח את הפרטים או לסדר נדבה באשראי נא לפנות למייל:

9996551.z@gmail.com

כדי להפקיד ישירות לחשבון הבנק, נא לפנות למייל הנ"ל לקבלת הפרטים

QUICKPAY: zichronelazar@gmail.com

לשלוח נדבה בדואר רגיל:

Cong. Zichron Elazar
5308 13th Ave. Suite 597
Brooklyn, NY 11219

בברכת כתיבה וחתימה טובה ושנה טובה ומתוקה

מכון אפריון לשלמה

